

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО МІСІОНЕРСЬКОГО
ТОВАРИСТВА «СВІТЛО НА СХОДІ»

ВІРА і ЖИТТЯ

1•2019

ПРАЦЯ ВАША
НЕ МАРНА

ВІДОБРАЖЕННЯ
НЕБА

Я ЗНАЙШОВ
МЕСІЮ...

ЧУДО
У ЗАХІДНІЙ
АФРИЦІ

45
РОКІВ
ЖУРНАЛУ

**ЛЮБОВ
ДОВГОТЕРПИТЬ**

Любов довготерпить...
(1 Кор. 13:4)

ЛЮБОВ терпить довго

Продовжуючи роздуми про Любов з великої літери, ми усвідомлюємо, що намагаємось зрозуміти те, що більше за наш інтелект, нашу спроможність осягати й розуміти.

Скільки б не було спроб дати визначення або логічно пояснити, що то за явище, – ми залишаємось схожими на тих дітей, які, зачерпнувши пригорщу води, говорять, що тримають океан.

Любов – щось більше, ніж може осягнути наш розум, ми спостерігаємо лише її прояви, які роблять усе навколо таким сяючим, таким глибоким, теплим і ніжним.

Слово Боже сповіщає про надзвичайно велику силу любові – про її здатність іти на жертву, прощати, радіти успіху інших.

І в наш непростий час, коли ламаються дружні стосунки, через егоїзм руйнуються сім'ї, нехтуються загальнолюдські цінності, дуже багато проявів жорстокості, – любляче серце здатне проявляти цілюще терпіння і навіть довготерпіння.

Коли ми говоримо, що нам бракує терпіння, ми насправді говоримо, що нам забракло любові.

Тож ми дуже сильно потребуємо її, щоб бути стриманими і спроможними володіти собою навіть у найскладніших ситуаціях.

Це велике багатство нам щедро запропоноване в Ісусі Христі, в Його жертовній любові, якою Він хоче одарити всіх, хто покличе Його. Але часто, як і в усі віки, люди обирають прокляття диявольського обману замість Божого благословення.

Сьогодні наші роздуми про цю надзвичайно велику рису Любові – «любов довготерпить».

Василь ДАВИДЮК,
головний редактор

У ГОЛОВНОМУ – ЄДНІСТЬ,
У ДРУГОРЯДНОМУ – ВОЛЯ,
У ВСЬОМУ – ЛЮБОВ.

Бл. Августин

Микола ВОДНЕВСЬКИЙ

*Божья
милість*

Я у Господа боржник й донині,
Кожен день живу Його даянням,
Бо життя моє – в Господнім Сині,
Що за мене переніс страждання.

І яка велика Божья милість,
Скільки благ дарує нам щоднини!
Благодать Його не припинилась,
В Нім – життя даровані хвилини.

Скільки днів ми матимем погоду,
Нам ніхто повідати не може.
Та сьогодні Бог дає свободу,
З Ним вороже зло ми переможем.

Добре те, що Бог спасати вміє
І таких, як я (бо ж був каліка).
Як Отець, Він любить і жаліє
Кожного земного чоловіка.

Втрати і турботи є щоднини...
Хай вони життя нам не ламають.
Подивіться, люди, що й тварини
Навіть на любов відповідають.

Як не бути вдячним в серці Богу?
Ім'я Боже славою нам сяє.
Я беру з собою у дорогу
Пісню, що закінчення не має.
1980

Переклад з російської Олега БЛОЩУКА

В НОМЕРІ:

2	Слово редактора	Василь Давидюк
	ЛЮБОВ ТЕРПИТЬ ДОВГО	
4	Проповідь	Яків Скорняков
	НІЖНІСТЬ	
7	Мала кафедра	Віктор Танцюра
	ЛЮБОВ ДОВГОТЕРПИТЬ	
8	Проза	Олена Чепілка
	ВІДОБРАЖЕННЯ НЕБА	
10	Про слово вічне	Іоан Золотоуст
	СЛОВО ПРО ЛЮБОВ	
12	З нашої історії	Вальтер Жак
	ПРАЦЯ ВАША НЕ МАРНА	
16	Точка зору	Автор невідомий
	ПАРІ ПАСКАЛЯ	
18	Із поетичних зошитів	Костянтин Романов
	СПІВЕЦЬ ПСАЛМІВ ДАВИД	
20	Есе	Любов Сергєєва
	ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ	
22	Наше інтерв'ю	Андрій Цорн
	А МИ В ДОРОЗІ	
26	Про місію	Томас Лахенмайер
	Я ЗНАЙШОВ МЕСІЮ...	
28	Свідчення	Автор невідомий
	ЧУДО У ЗАХІДНІЙ АФРИЦІ	

Любіть
один одного
братньою любов'ю.
Рим. 12:10

Я проповідую більше двадцяти п'яти років і, сказати відверто, не наважувався говорити й писати на цю тему. Хвилююся, бо це слово стосується мене не менше, ніж будь-якого з вас, дорогі читачі. Якось мені довелося познайомитися з чоловіком, якого підкорила і привела до Господа ніжність матері, хоча сама вона вже була на межі відчаю. Молодий чоловік розповідав: «Я був єдиним сином. У дитинстві ходив на зібрання, а коли виріс, по-

любив гулянки, почав пиячити, приходив додому після полуночі. До вмовлянь матері я був безнадійно глухий. Убита горем, вона звернулася за порадою до приїжджого проповідника: "Мені вже несила терпіти його черствість. Я вирішила чинити з ним так само, як він зі мною: не буду готувати обід, прати білизну та чекати його по ночах". – "Можу дати пораду, – відповів брат, – хоча не знаю, чи зможете ви їй слідувати. Не кажіть більше синові ні про зібрання, ні про

Ніжність

Бога, але до його приходу нехай у вас завжди буде гаряча вечеря, тепла вода і випрасуваний одяг. Пропонуйте все це йому з любов'ю. Коли він піде, не переставайте звертатися до Бога. При ваших старанних молитвах і доброму серці це не буде потуранням гріху. Здобути перемогу в цій боротьбі вам допоможе Господь".

Минав час. Мати так і чинила, але я, певна річ, ні про що не здогадувався. Я не чув жодного докору, не мав до чого прискіпатися: все було готове вчасно, ніхто мені не набридав запрошеннями, не було на що відповідати грубістю. І я не міг спокійно, як раніше, блукати вулицями. А коли одного разу, прокинувшись, я почув тиху молитву і плач матері, серце моє здригнулося, я був не в силах стримуватися й опустився поруч із нею на коліна... Доброта і ніжність перемогли мене. Я плакав і молився Богу, який навчив мою матір такої рятівної ніжності. Не пізнавши Господа, вона самотужки не змогла б виказати стільки терпіння і любові до мене».

Згадуючи цей випадок, хочу зауважити, що вітаю тільки ту ніжність, яка несе з собою спасіння душі, а не ту, що приспала й погубила

Самсона. Я співаю осанну Богові ніжності і буду нескінченно захоплюватися ласкою Христовою, явленою мені, недостойному грішникові, і підносити її. Від самого лише слова «ніжність» мою душу заливає незрозуміла теплота і грудка підступає до горла.

Важко знайти людину, яку б не розчулювало й не зачіпало до сліз це Божественне почуття. Ніжності потребують діти та люди похилого віку, царі й останні жебраки. З якою теплотою згадує цар Соломон: «...сином... я був, пещений і єдиний у неньки своєї» (Пр. 4:3)! Але ж і любов буває різна!

Учні Христа жили за цим благословенним правилом: «Хоч могли ми потужними бути, як Христові апостоли, але ми серед вас були тихі, немов годувальниця та, яка доглядає дітей своїх» (1 Сол. 2:7). У кого ж вони навчилися такої материнської доброти і чуйності? Хто був такий чуйний і завжди душевно налаштований до людей? Слухайте слова: «Я ж Єфрема ходити навчав, Я їх брав на рамена Свої... Я тягнув їх шнурками, що людям лицюють, шнурками любові... і Я їх годував» (Ос. 11:3-4). Скільки Батьківської ніжності в цих словах!

Можна було б гірко, невтішно ридати, якби це слово було сказане лише єдиній, особливо гідній людині. Але це слово, що дихає любов'ю, звернене до вас, шановний читачу, навіть якщо ви ніколи не знали й не чули про Бога. Це вабить до Себе Той, Хто знає абсолютно точно, як сильно ви потребуєте любові та співчуття. Ніхто, крім Нього, не звільнить вашу обтяжену душу від болісних докорів сумління. Ніхто так великодушно, за самі лише слова «прости» і «будь милостивий до мене, грішного» не пробачить вам усі ваші брудні та ганебні діла й не зніме з вашого серця тривогу про майбутнє. Та навіть більше, Бог

Живий і Всемогутній, що Його ви не хотіли знати і, можливо, навіть сміялися з Нього, ніколи не згадає ваших колишніх гріхів, а, навпаки, подарує вам вічне щастя. Богу буде дуже приємно бачити вас вічно радісним і врятованим від пекельних мук. Цей жест Божественної любові – подарунок, блага пожертва Самого Бога вам особисто!

У Євангелії від Матвія (19:13) змальовано ситуацію, коли до Ісуса привели дітей, щоб Він благословив їх. І Він зробив це, поклавши на них руки.

Та коли б тільки на цих безневинних малят поширювалася любов Бо-

тисяч років тому було дано напрочуд точний портрет сучасної людини: «Будуть бо люди тоді самолюбні... зарозумілі, горді, богозневажники... невдячні, непобожні, нелюбовні, запеклі, осудливі... жорстокі, ненависники добра, зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога» (2 Тим. 3:2-4). Я не бажаю надовго залишатись у цій страшній «картинній галереї», хоча багатьом було б дуже корисно побачити тут своє непривабливе зображення. Люди немов розучилися безкорисливо любити, соромляться сказати ласкаве слово, не говорячи вже про те, щоб попросити вибачення за спричинені образи; соромляться навіть простих і щирих сліз.

Пригадую випадок, описаний А. Толстим. У царя Петра I померла мати, і він плакав невтішно. Його молода дружина сказала: «Ну, поплакали й годі, царі все ж таки». Почувши це, він глянув на неї шаленими очима і сказав: «До смерті не прощу тобі, один раз відкрилося серце – і то розтопала».

Заморожує душу така безсердечність. Можна було б поставитися м'якше, більш душевно, як ротний фельдшер, про якого мені довелося одного разу почути. До нього прийшов солдат, не може рукою ворухнути, у нього під рукою налив на налив!

– Ох, друже мій, я боюся, що не зможу тобі допомогти. Потерпи, завтра приїде полковий лікар.

Солдат ніч не спав, уже котру! Ледве дочекався ранку, прийшов на прийом.

– Що в тебе? – не обертаючись, запитав лікар.

– Болить страшенно, – поглядом показав солдат на плече.
 – Піднімай гімнастерку, та хутчі!
 – Не можу, пече, сил немає...
 – Мерщій, мерщій, мені ніколи.
 Серце мало не зупинялося, поки звів солдат руку. Лікар глянув – і як нагаєм хльоснув:
 – Різати!
 У солдата піт холодний виступив:
 – Не можу я, лікарю...
 – Тобі вирішувати. Наступний, хто там?
 Поплентався солдат у казарму, серце надривається, тіло пече вогнем. Поневірявся ще добу й вирішив знову піти до фельдшера:

Блаженне полегшення, як солодка знемога, наповнило душу й тіло солдата. Коли він опустив гімнастерку і глянув на стіл, то зрозумів, що фельдшер, виявляється, розрізав... Зробив те, що мав зробити полковий лікар, тільки зробив це ніжно, із жалістю.
 Ах, якби ми ось так жаліли душі людській! Погляньте, як до невпізнання спотворив їх гріх: «Від підшви ноги й аж до голови нема цілого місця на ньому: рани й гудзі, та свіжі поразки невичавлені, і не позав'язувані, і оливою не порозм'якшувані...» (Іс. 1:6). Чи можна підходити до таких страждальців без ласки та сердеч-

Про це мені розповів брат, який відбував ув'язнення в 30-ті роки. Він працював санітаром у цієї самозреченої лікарки.
 «Любіть один одного братньою любов'ю», – закликає нас Слово Боже. У буквальному перекладі з грецької мови вірш звучить так: «У братолюбстві будьте один із одним як рідні». Зараз, коли пишу ці рядки, бачу тисячі тих, хто гине від зла і жорстокості. Вони чекають від нас ласкавого слова, ніжного погляду. І мені хочеться благодати вас: покаймося, дорогі, поновімо наше серце й повернімося до ніжності!

«І візьму Я з верховіття високого кедру... З чубка галузок його вирву тендітну, і Сам посаджу на високій та стрімкій горі... і вона випустить галузку й принесе плід, і стане сильною кедриною. І буде пробувати під ними усяке птаство... в тіні його галузок... Я, Господь, говорив і вчинив» (Єз. 17:22–24).

Друзі мої! Якщо ви бажаєте мати міцне коріння віри, жадаєте залучати душі до Господа, то все це буде, неодмінно буде! Тому що обітніці Божі непорушні. Вони належать рівною мірою як стародавнім, так само й нам. Бог особисто це зробить з кожним із нас, та лише за нашого перетворення в Його образ.

Не залишайтеся глухі до цього заклику. Сьогодні подякуймо Богові нашому за ніжність Його до нас і принесімо щире покаєння за все, що було в нас грубого, жорстокого, злого та холодного. Хай зміниться й оновиться життя кожного з нас!

Не ухилийся від ніжного заклику Спасителя й ти, змучений грішнику. Він не командує грубо: «Різати!», натомість із любов'ю запрошує: «Прийдіть до Мене... і Я заспокою вас».

Яків СКОРНЯКОВ
 (З журналу «Вестник истины», 2–3/1977 р.)

ності? Тільки найдбайливішим ставленням можна полегшити їхній біль, вселити довіру, повернути до життя, наблизити до Бога.
 «Іж, голубе!» – віддаючи свій паєчок хворому арештанту й погладивши його по голові, сказала лікар, теж ув'язнена, до якої всі у багатотисячному таборі ставилися з особливою, побожною пошаною. О, це «голубе»! Цього в'язня уже давно ніхто не називав на ім'я через його жорстокість і звірячі злочини. Схудлою, тремтячою рукою він узяв шматок хліба, а по запалих щоках котилися вдячні сльози.

– Братику, ну хоча б якось допоможи!
 – Що ж мені робити з тобою, рідний? Гаразд, давай спочатку потихеньку підніми гімнастерку. Ось так, потримай її над головою здоровою рукою, а я спробую полегшити твої страждання. Потерпи, милий, трішки.
 Біль жахливий, та солдат не чинив опору, довірився, тому що фельдшер, наче мати, вмовляв.
 Миттєвий різкий біль...
 – Ось і все, зараз перев'яжу, і підеш відпочивати, – клопотав навколо солдата добрий фельдшер.

Нема міри терпінню, якщо тільки воно розчинене любов'ю.
 Єфрем СІРІН

Одним з перших політичних супротивників шістнадцятого президента США Авраама Лінкольна був Едвін М. Стентон. Він називав Лінкольна «низьким, хитрим клоуном» і «справжньою горилою». «Немає потреби їздити в Африку, щоб подивитися на горил, – говорив він. – Зовсім недалеко, у Спрінгфілді, штат Іллінойс, так легко знайти горилу!» Лінкольт ніколи не відповідав на лихослів'я, і коли він став президентом і йому знадобився міністр оборони, він вибрав Стентона. Його друзі дивувалися, чому він так учинив, на що Лінкольт відповідав: «Тому що Стентон краще за інших підходить для цієї посади». Роками пізніше, коли тіло вбитого президента було виставлене для прощання, Стентон сказав зі сльозами на очах: «Ось лежить найкращий з усіх, що коли-небудь правили людьми, кращий, кого будь-коли бачив світ». Його ворожість була врешті-решт зламана: її перемогло довготерпіння Лінкольна, який відмовлявся мстити за образу. Терпляча любов перемагає. Його приклад вражає, адже діяти таким чином неймовірно важко навіть по відношенню до найдорожчих людей.

ЛЮБОВ довготерпить

«Любов довготерпить», – пише Павло до коринтян, чия поведінка не відповідала вимогам любові. Апостол описує любов дієсловами. Любов є повноцінною тільки тоді, коли вона діє. Слово «довготерпить» у цьому тексті означає терпіння по відношенню до людей, а не обставин, тобто любов терпить несправедливість, образи, зло, не набираючись гнівом і бажанням помститися. Павло хоче не просто дати коринтянам учення про справжню любов, але змінити коринтян. Мета апостола – спонукати їх чесно і ретельно проаналізувати своє життя, порівнюючи його з дією Божественною любов'ю і роблячи практичні висновки. Тому Павло, описавши коринтянам справжню любов, закликає: «Дбайте про любов». Слово «дбайте» має значення «прагніть», «домагайтеся», «женіться».

Довготерпелива любов практично можлива лише для християн. У цьому світі вона часто сприймається за слабкість, а героями вважаються ті, хто відповідає на удар іще сильнішим ударом. Ісус Своім життям показав приклад справжньої любові. Навіть коли з Нього знущалися, били, плювали в обличчя й розпинали на хресті, Він молився за Своїх мучителів:

«Отче, відпусти їм, бо не знають, що чинять вони» (Лк. 23:34). Він бажав вищого блага Своїм катам. Лише така любов перемагає і прославляє Бога. Але Ісус не просто показує нам приклад: Він дав усе необхідне, щоб ми на ділі могли проявляти таку любов. Адже «Христос у нас».

Дорогі друзі, коли ми говоримо: «Я тебе люблю», чи вкладаємо ми в ці слова біблійний сенс, чи це просто наші особисті почуття? Чи готові ми бути довготерпеливими, коли нас ображають, коли з нами поводяться несправедливо, не виказують до нас любові? Чи розуміємо ми, що все це допускає наш люблячий Бог і Він очікує від нас правильної реакції? Якщо ні, то в усвідомленні любові ми мало чим відрізняємося від невірних. Ісус сказав: «Коли бо ви любите тих, хто вас любить, то яку нагороду ви маєте? Хіба не те саме й митники роблять?» (Мт. 5:46–47).

Давайте, слідуєчи повчанням Павла, дбати, ревнувати й молитися про справжню довготерпеливу любов, проявляючи яку, ми будемо звеличувати Бога.

Віктор ТАНЦЮРА

Ця історія сталася в Америці, хоча, мені здається, подібне могло статися скрізь, де є Церква Ісуса Христа і щирі діти Божі.

ВІДОБРАЖЕННЯ НЕБА

материнський голос: «Я вас буду чека-ти, діти. Ідіть за Ісусом, і ми обов'язково одного разу зустрінемося. Не ображайтеся на Нього через мене: кожному з нас відведений на землі певний час. Я була щаслива, Господь дав мені вас, тата, нашу церкву. Мені є за що дякувати Господу... Ми обов'язково зустрінемося біля Його ніг».

Лінда не хотіла думати про зустріч на небі, їй потрібна була мама тут і зараз! Крізь сльози вона прокричала в похмуре небо після похорону:

«Я не буду більше з Тобою розмовляти! Ти забрав у мене маму! Я більше не хочу ходити до церкви, не хочу чути про Тебе, не хочу!»

Два наступні роки в родині здалися Лінді суцільним жахом, кожна річ у будинку нагадувала про маму. Дівчинці ввижалося, що будь-якої миті вона знову побачить її живою, а все, що сталося, – це лише страшний сон.

Але реальність була жорстокою і не-поправною. Поступово Лінда замкнулася в собі. Вона перестала молитися, читати Біблію і відвідувати церкву. Марно сестра і батько намагалися її заспокоїти й утішити. На серце дівчинки немов хтось поклав важкий холодний камінь.

Лінду почав дратувати батько. Щоразу, коли вона бачила його за читанням Євангелія, її охоплювала лють. Тоді вона кричала йому: «Що дали тобі ця твоя книга і віра? Чому ти допустив смерть мами?»

Батько намагався виправдатися й приголубити дочку, але марно, незабаром її біль і відчай вилилися в справжню ненависть до батька і сестри, яка продовжувала вірити в Бога.

Лінді було шістнадцять, коли вона вперше зустрілася з Біллом, хлопцем, набагато старшим за неї. Він був такий щирий і уважний, з ним було легко. Коли Лінда розповіла йому про свій біль, він запропонував їй наркотик, а дівчині так хотілося забутись,

відволіктися від тягаря на серці й просто навчитися жити без мами. За кілька місяців Лінда стала наркоманкою. А потім вона втекла з Біллом з дому, залишивши коротку записку на письмовому столі батька: «Не шукай мене, я до тебе не повернуся».

Так почалися її поневіряння. Іноді вони з Біллом ночували в нічліжках для волоцюг, іноді в будинках у якихось дивних людей. У них не було постійної адреси, одне місто змінювалося іншим, але життя всюди було однаковим: наркотики, блуд, бійки, страх перед поліцією.

Іноді Лінді ставала огидною навіть думка про її життя, згадувалася мама, її свята чистота. У такі хвилини хотілося померти через ненависть до самої себе. Але смерті Лінда боялася, у глибині серця вона знала, яка страшна вічність чекає її потопаючи в гріхах душі.

Іноді дівчина дзвонила батькові, але тільки пізно вночі, щоб залишити йому повідомлення на автовідповідачі. Воно завжди було одним і тим самим: «Не шукай мене, я до тебе не повернуся».

Іноді Білл був до неї дуже жорстокий, часом він бив її до втрати свідомості, а потім відчайдушно плакав, благаючи прощення, і вона прощала, адже, крім нього, у неї нікого не було. А він був такою ж самою нещасною, самотньою і мученою своїм гріхом людиною. Їх життя було пеклом, пеклом на землі живих.

Якось осіннього вечора, коли Лінда була сама в готельній кімнаті, яку Білл зняв для них на кілька днів, до приміщення увірвалися поліцейські. Вони зробили обшук і почали ставити їй запитання про Білла, про їхнє спільне життя. Дівчина говорила правду, але розуміла, що їй не вірять. А потім Лінду привезли сюди, в цю чисту, але таку незатишну кімнату. Попереду на неї чекав судовий процес у справі про

продаж наркотиків. Білла заарештували, коли він збував чергову партію дорогого зілля...

Лінда металася на ліжку, немов у гарячці, кожна клітинка тіла вимагала дози наркотику. Здавалося, вона ось-ось втратить розум! Ні, тут їй ніхто не допоможе, ніхто!

«Мамо! О, якби ти була поруч, мамо! – волала Лінда, ковтаючи сльози. – Мамочко, чому ти пішла від мене, чому? Боже, що такого я Тобі зробила, що Ти забрав у мене матір, і тепер я тут? Боже! Відповідай мені, відповідай!»

Несподівано її накрила пелена м'якого світла. Здавалося, ніби вона втратила свідомість або поринула в глибокий сон, біль у тілі миттєво зник. З цього ніжного сяйва доносився спів хору, який прославляв Христа. І раптом Лінда побачила спокійне обличчя, найрідніше у світі. Ясні сині очі іскрилися любов'ю і щастям.

– Мама, – прошепотіла Лінда, боячись прокинутися, – мамо!

– Повернися до батька, – тихо пролунав спокійний, до болю знайомий голос.

Образ мами зник, а в свідомості Лінди ще довго ясно звучав прекрасний спів. Знайомі з дитинства слова псалма гріли її холодне, скам'яніле від болю серце.

Вранці Лінда прокинулася відпочилою. Уперше за останні роки вона спала так спокійно! Потім вона попросила адміністрацію в'язниці повідомити батькові, де вона знаходиться. Як їй було страшно і соромно дивитися в батьківські очі, але вона так чекала зустрічі з ним!

І ось Лінда в кімнаті для побачень. Увійшов батько. Вона насилу його впізнала: згорблені плечі, посивіле волосся, глибокі зморшки на чолі та біля очей. Але очі, очі все такі ж: сповнені жалю, співчуття і любові! У них не було осуду, в них не було й тіні докору чи образи.

– Таточку!

Його тремтячі губи знову і знову цілували її мокре від сліз обличчя, а вона відчувала, як на її щоки капають його важкі гарячі сльози.

– Не плач, дівчинко, тепер ми знову разом, назавжди! Ти ні в чому не винна, просто нас спіткало лихо, але попереду на нас чекає спільне небо! Я це знаю! Ісус любить і чекає на тебе, Він готовий пробачити і допомогти.

Вони ще довго плакали та молилися разом, їм ніхто не заважав, немов саме небо захищало ці люблячі одна одну душі...

Лінду виправдали, оскільки вона ніколи не брала участі в продажу наркотиків. Після курсу реабілітації дівчина повернулася додому, до батька і сестри, яка на той час уже була заміжня. Від неї Лінда дізналася, як безсонними ночами батько відчайдушно молився про неї Богові, як щодня чекав її повернення додому.

– Прости мені, тату! – пригортаючись до батьківських грудей, шепотіла Лінда. – Вибач!

А батько тільки ласкаво посміхався своїй молодшій дочці крізь сльози щастя.

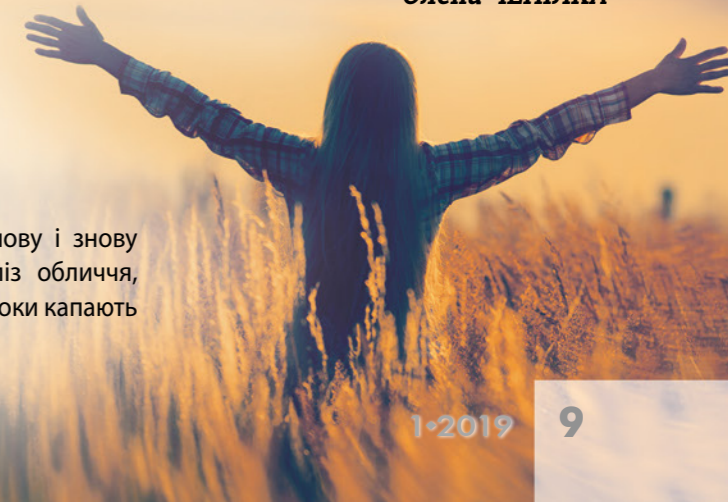
Потім вони разом пішли на кладовище. Цілуючи мамин портрет на могильній плиті, Лінда тихо шепотіла: «Я люблю тебе, мамо! Колись ми будемо разом, я обіцяю!»

Недільного ранку Лінда була в церкві. Її зустріли тепло і з любов'ю, і вона відчувала себе найщасливішою на землі! Всі минулі роки церква ревно молилася про Лінду і з надією чекала на її повернення.

Після служіння Лінда ще довго сиділа на дерев'яній церковній лаві в молитовній кімнаті й говорила з Богом. Їй було що сказати Йому.

А коли вона вийшла на вулицю до сестри та батька, вони побачили в глибині її синіх променистих очей відображення ясного неба.

Олена ЧЕПІЛКА

Слово

про любов

Мої слова зневажаєш, а прощення вимагаєш? Я, Владика, наказую, а ти не звертаєш уваги. Як же ти, раб, насмілюєшся приносити Богові молитву, чи жертву, чи переплоди, плекаючи до когось ворожість?»

Як ти відвертаєш обличчя твоє від брата твого, так і Бог відвертає очі Свої від дару твого і від молитви твоєї. Бог є любов, а тому все, що робиться без любові, Йому не до вподоби.

Справді, як може прийняти Бог від убивці молитву, або дар, або пожертву, або плоди, якщо він спершу не покається належним чином? Але ти, звісно, заперечиш мені: «Я не вбивця». Я ж доведу тобі, що ти вбивця, вірніше, викриє тебе Іван Богослов, який стверджує: «Кожен, хто ненавидить брата свого, той душоуб» (1 Ів. 3:15).

Не будемо ж, брати мої улюблені, дорожити нічим, крім любові, не будемо ні про що, крім неї,

піклуватися. Нехай ніхто не має ворожості до іншого, нехай ніхто не віддає злом за зло, «сонце нехай не заходить у вашому гніві» (Еф. 4:26), але залишмо боржникам нашим усі їхні гріхи.

Справді, що за користь, діти, якщо хтось усім володіє, а любові рятівної не має? Якщо хтось улаштує великий бенкет для царя і влади, можливо, з великими розкошами, щоб ні в чому не було нестатку, а солі в нього не буде, – хіба не розвалиться внаслідок цього весь бенкет? Звичайно, розвалиться. І організатор бенкету, таким чином, і витрати понесе, і праця його буде марною, навіть більше, осоромиться перед запроше-

ного Вчителя і братів, він поринув у п'ятому.

Тому й верховний апостол Петро говорив про нього: «Юда від нього відпав, щоб іти в своє місце» (Дії, 1:25). З іншого боку, Іван Богослов говорить: «Хто ж ненавидить брата свого, пробуває той у темряві й ходить у темряві, і не знає, куди він іде, бо темрява очі йому осліпила» (1 Ів. 2:11). А якщо ти скажеш, що хоча брата свого я не люблю, але Бога люблю, Іван і тут викриває тебе такими словами: «Як хто скаже: "Я Бога люблю", та ненавидить брата свого, той

неправдомовець. Бо хто не любить брата свого, якого бачить, як може він Бога любити, Якого не бачить?» (1 Ів. 4:20).

Отже, хто має любов до всіх братів, хто не відчуває ворожості ні до кого, хто виконує заповіді апостола: «...сонце нехай не заходить у вашому гніві» (Еф. 4:26), – той любить Бога, той учень Його – Того, Хто сказав: «По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою» (Ів. 13:35). Очевидно, учні Христові упізнаються за цією ознакою – за істинною любов'ю між собою. А хто ненавидить брата свого, той, хоча б і думав про себе, що любить Христа, неправду каже і себе самого обманює.

Так і апостол Іван говорить, що «заповідь маємо від Нього, щоб, хто любить Бога, той і брата свого любить!» (1 Ів. 4:21). В іншому місці Господь сказав: «Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією своєю думкою... Люби свого ближнього, як самого себе» і, щоб показати силу любові, додав: «На двох очих

заповідях увесь Закон і Пророки стоять» (Мт. 22:37, 39–40).

Надзвичайне диво! Хто має нелицемірну любов, той тим самим виконує весь закон. «...Тож любов – виконання Закону» (Рим. 13:10), – говорить апостол.

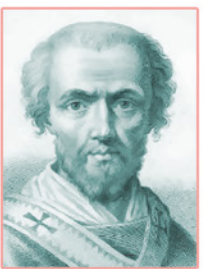
О, незрівнянна сила любові! О, незмірна сила любові! Немає нічого ціннішого від любові ні на небі, ні на землі. Тому-то апостол Павло, пізнавши, що ніщо не зрівняється з любов'ю, в усі кінці всесвіту оголосив у своїх писаннях: «Не будьте винні нікому нічого, крім того, щоб любити один одного» (Рим. 13:8) і душу один за одного кладіть.

Ось ця любов є главою усіх чеснот, сіль чеснот. Любов – виконання Закону, любов – вірне спасіння. Вона колись узяла гору в серці Авеля, вона зробила Ноя керманічем, вона сприяла патріархам, вона врятувала Мойсея, вона Давида зробила оселею Святого Духа, вона надихала пророків, вона зміцнила Йова.

І чому б не сказати сильніше?

Вона Сина Божого звала з небес до нас на землю. З любові Безтілесний втілюється, Безначальний починається, Син Божий робиться Сином Людським. Любов'ю влаштовується все спасіння: скасована смерть, позбавлений влади диявол, Адам повернений у рай, Єва стала вільною... Любов зняла прокляття, відчинила рай, прояснила життя, обіцяла Царство Небесне. Вона, уловивши рибалок, зробила їх ловцями людей, вона запалила й зміцнила мучеників, вона населила пустелі, вона наповнила гори й печери псалмоспівом, вона... спонукала чоловіків і жінок іти шляхом вузьким і тісним.

Іван
ЗОЛОТОУСТ

Прекрасно сказав Господь: «...тягар Мій легкий» (Мт. 11:30). Справді, який це тягар або яка праця – відпустити гріхи братові, легкі й мізерні, й тим придбати прощення своїх власних гріхів і швидке виправдання?

Не сказав Господь: «Я вимагаю від тебе грошей, або бичків, або козенят, або посту, або неспанья», щоб ти не став відмовлятися: «Цього я не маю, це я не можу». Але що легко, доступно і просто, того саме Він вимагає, кажучи: «Прости братові твоему гріхи його, і Я прощу тобі твої гріхи. Ти пробачиш маленькі борги, можливо,

кілька оболів (назва монети. – Прим. пер.) або хоча б сто динаріїв, а Я прощу тобі тисячу талантів. І ти тільки пробачиш, нічого від себе не додавши, а Я й гріхи тобі прощу, і зцілення дам, і Царство тобі подарую. І самий дар твій Я тоді прийму, коли ти примиришся з ворогом твоїм, коли не відчуватимеш ні до кого ворожості, коли сонце не заїде у гніві твоїм, коли з усіма ти матимеш мир і любов. Тоді й молитва твоя буде приємна Мені, і на домі твоїм буде спочивати Моє благословення, і ти будеш насолоджуватися. Якщо ж з братом твоїм ти не хочеш примиритися, то як собі від Мене чекаєш вибачення?

Християнська громада в таборі військовополонених,
1920 р. У центрі за столом Вальтер Жак

Праця ваша не марна

«...Ваша праця не марнотна у Господі!» (1 Кор. 15:58). Цими словами нас привітав один дорогий брат з Росії, який відвідав нас минулої осені в місті Вернігероде. І це справді так: якщо наше служіння здійснюється за дорученням і під керівництвом Господа, то воно ніколи не буде, і не може бути, марним, навіть якщо ми не бачимо плоду. Тому ці слова апостола Павла – велика втіха й підтримка для всіх трудівників на ниві Господній.

Звичайно, для нас дуже цінно і приємно, коли Господь посилає нам видимі докази того, що ми не даремно прагнули й не марно трудилися. І час від часу Бог до-

зволяє нам пережити це і в нашому місіонерському служінні. Бог вирощує посяєне насіння, і воно приносить плід. Розповідь про пережите, якою поділився наш російський гість, може слугувати прикладом.

Дехто з наших друзів, напевно, пам'ятає, що в 1920 році Радянська Росія перебувала в стані війни з Польщею. Це була одна з тих марних спроб великих держав вирішити «російське питання» силою, шляхом військового втручання. Спочатку військова удача усміхалася Червоній Армії, але потім вона відвернулася, і вся російська армія була змушена перейти кордон Німеччини, щоб уникнути польського полону.

Наша робота в місті Вернігероде наблизилася до другого етапу. Проповідь Євангелія та біблійні курси для наших російських братів у таборах військовополонених були припинені через повернення військовополонених на батьківщину. Ми проводили перший курс у біблійній школі з групою,

що складалася з 21 брата, які виявили бажання, незважаючи на можливість повернутися додому, залишитися в нас іще на один рік, щоб ретельно підготуватися до майбутнього служіння.

Одного разу ми прочитали в газеті, що російські військові частини будуть інтерновані в таборі для військовополонених під містом Зальцведель. Це місце було нам знайоме, адже саме там ми виявили велику групу братів і проводили для них біблійні курси.

Ми негайно написали коменданту табору лист із проханням дозволити нам відрядити в табір кілька людей з нашого біблійного курсу з благівісткуванням до їхніх товаришів-червоноармійців. Комендант з радістю прийняв нашу пропозицію, оскільки він уже не раз дуже схвально відгукувався про зразкову поведінку наших російських братів. І ось ми з молитвою і побажанням благословень відправили двох найбільш здібних братів

у Зальцведель, забезпечивши їх тисячами Біблій і Нових Заповітів.

Незабаром після цього ми отримали гарні новини. Господь благословив працю наших братів, і група солдатів, що увірували, збільшувалася з кожним днем. Після укладення миру багато військових частин були відправлені додому морем через Щецин.

На одні з цих останніх зборів прийшов молодий російський солдат. Того вечора він знайшов біля ніг Розіп'ятого мир і спасіння. Оскільки його частина вже наступного дня вирушала в дорогу, наші брати не мали можливості подбати про нього. Передавши його милості Божій, ми подарували йому Біблію, хоча він не міг ні читати, ні писати. Він, у свою чергу, вважав себе, як це часто буває, єдиним віруючим у всій своїй окрузі, тому навіть не подбав дістати адреси братів у Росії. І ось він, радісний, їде додому. Його село знаходилося в десяти кілометрах від найближчої залізничної станції. Мешканці села нічого не знали ні про Христа, ні про Євангеліє. Вони знали лише одне: хто читає Біблію, той врешті-решт збожеволіє.

І ось наш новонавернений брат повертається в рідне село. І тільки-но вляглися перші розпитування і стихла радість зустрічі з рідними, його душа засумувала по спілкуванню з віруючими – людьми, які, як і він, увірували в Ісуса Христа.

Але в селі таких людей не було. Тоді він вирішив попросити кого-небудь почитати йому Біблію.

Його племінники заявили: «Ми не будемо читати, батьки заборонили нам це робити». Річ у тім, що батьки десь почули, що читання Біблії загрожує небезпекою і вже не одна людина втратила від цього розум.

Тоді наш брат вирішив просити чужих людей. Його наполегливі й слізні прохання лише зміцнили в односельців упевненість: так, це дійсно так. Хто читає Біблію, той з глузду з'їжджає! Таке ставлення до Біблії ще більше засмучувало нашого брата, і він почав просити Господа показати йому вихід із цього важкого становища. Дуже скоро йому випала нагода.

У селі відбувалися вибори до сільської ради. На передвиборні збори очікувалося приблизно 800 людей. Наш брат побачив у цьому довгоочікувану можливість і вирішив реалізувати свій план. Він прийшов на передвиборні збори, встав серед людей на коліна й почав зі сльозами на очах голосно молитися Богові. Скаржачись Богу на своє важке становище,

Вальтер Жак

він молився: «Господи, Ти знаєш, що я люблю Тебе і Твоє дорогоцінне Слово – Біблію. І мені дуже хочеться виконувати Твою волю, але я не можу читати цю Книгу, і ніхто не бажає допомогти мені в цьому. Пішли мені кого-небудь, нехай це буде який-небудь дурень, ладний возитися зі мною». І він гірко заплакав. Люди сміялися з нього, а деякі дивилися на нього з жалем.

Але Бог почув його молитву. На секретаря виконкому, молодого комуніста, молитва бідного чоловіка справила сильне

односельця, сказавши: «У мене, щоправда, обмаль часу, але мені дуже шкода тебе, тому я у вівторок увечері прийду до тебе та почитаю тобі Біблію, а в п'ятницю ти прийдеши до мене».

І ось молодий секретар читає вголос Біблію, а колишній військовополонений, який увірував у Німеччині, при цьому молиться і плаче. Один читає, інший молиться, а в результаті комуніст звертається з покайням до Христа. Тепер справа Євангелія почала швидко розростатися, через три місяці вже існувала група з 60 віруючих. Не тільки тому, що молодий комуніст із полум'яним завзяттям розпочав пропаганду, але ще й тому, що його чисте, зразкове життя мало великий вплив на інших.

Як справжні росіяни – або все, або нічого, – вони цілковито віддали себе Господу, готові виконувати все, що написано в Біблії. Читаючи книгу Дій апостолів, вони дійшли до місця, де Лука оповідає, що новонавернені мали серце одне й одну душу й постійно перебували в апостольській науці, в спілкуванні, в ламанні хліба та в молитвах.

«Стривайте, – задумалися вони, – адже це важливе місце в Біблії. А як із цим у нас?» Перевіривши себе, вони, на свою велику радість, виявили, що в них дійсно одне серце й одна душа, оскільки любов Христова володарювала в їхніх серцях і оселях. І з «постійним перебуванням в апостольській науці та в молитвах» у них теж усе було начебто в порядку. З радістю і вдячністю вони виявили, що проводять разом не тільки неділю, але намагаються зустрічатися й серед

тижня якомога частіше для спільної молитви та розбору Біблії.

А як щодо «ламання хліба»? Що це взагалі таке? Це місце Писання становило для них велику проблему. У Російській православній церкві вони бачили тільки службу, але дуже скоро їм стало зрозуміло, що це не те, що робили перші християни за часів апостолів. При подальшому вивченні Біблії вони знаходили все більше місць із описом того, як тодішні церкви переламували хліб заради виконання слів Господа: «Це чиніть на спомин про Мене».

Не знаючи, що робити, вони вирішили послати колишнього військовополоненого брата на станцію, що знаходилася за 90 кілометрів від їхнього села. Було якраз велике церковне свято – Воздвиження Хреста Господнього. Водночас зі святом проходив великий ярмарок, на який приїжджали тисячі людей.

Хрещення тих, хто увірував

враження. Його переслідувало питання: як може людина так сильно любити цю Книгу, про яку наука говорить, що в ній містяться безглузді дурниці?

Нарешті він вирішив безпосередньо запитати про це нашого брата. Брат почав у сльозах і дуже жваво розповідати йому, що він пережив у таборі військовополонених і як він у Німеччині увірував у Бога. Ця проста розповідь іще більше зачепила секретаря, і він вирішив познайомитися зі змістом Книги. Тож він висловив готовність виконати бажання

«Ідь туди, Сергію, може, Бог покаже тобі людей, які теж довіряють Біблії, як і ми, і зможуть дати тобі пораду». Брат Сергій поїхав, провів серед натовпу людей кілька днів, але не знайшов нікого, хто б міг зрозуміти, чого він хоче. Коли на третій день люди почали збиратися додому, він, утомлений і засмучений, повернувся на заїжджий двір, де залишив свою конячку. Сівши в кут, він гірко заплакав. Помітивши це, до нього підійшов господар заїжджого двору й запитав:

– Що ти тут робиш і чому плачеш?

– Я не можу знайти жодної людини, яка б так просто вірила Біблії, як ми це робимо, – відповів брат. – Може, ти кого-небудь знаєш?

Немає нічого рівного терпінню.

Воно – цариця чеснот, підґрунтя досконалості, безтурботна пристань, мир під час воєн, тиша під час бурі, безпека серед зла. Того, хто володіє ним, воно робить міцнішим за алмаз.

Іоан ЗОЛОТОУСТ

– Ні, – відповів господар. – Але знаєш що? Тут є одна жінка, вона щойно приїхала з Ленінграда. Запитай її, можливо, там є такі люди, яких ти шукаєш.

Жінка їхала в село, що знаходилося неподалік від села нашого брата, але ніхто не хотів підвезти її, а грошей у неї не було. Підсівши до неї, наш брат запитав:

– Послухай, ти знаєш кого-небудь, хто ось так і так вірить в Ісуса Христа і довіряє Біблії?

І він пояснив жінці, що має на увазі.

– Звичайно, – відповіла вона. – Таких людей я добре знаю. Адже я прожила в Ленінграді двадцять років, працюючи куховаркою в одному шляхетному домі.

Але тепер уряд поставив усе з ніг на голову: кухарок і покоївок відправляють додому, колишніх благородних дам змушують варити і прати, а панів – підмітати вулиці. Я ніяк не звикну до цих нових порядків, ось і вирішила повернутися додому, де не була вже двадцять років.

Вони розговорилися. Наш брат із радістю запропонував: «Знаєш що? Я відвезу тебе додому. Грошей з тебе не візьму, але одна умова у мене є. Наступної суботи я знову прийду й заберу тебе в наше село. Ти повинна розповісти нам про ці збори в Петербурзі».

Жінка погодилася, і вони вирушили в дорогу. Наступної неділі брат привіз її на збори, і жінку буквально засипали запитаннями. Вона розповіла все, що знала, але врешті-решт дала братам гарну пораду: «Напишіть листа до Ленінграда, я дам вам адресу братів, котрі живуть там. Це дуже добрі люди, вони обов'язково надішлють вам відповідь». Так і зробили. Брати написали лист, а ленінградські брати переправили його в центральну церкву в Москву. Там, звичайно, дуже зраділи і доручили

одному брату поїхати в село й відвідати цю групу віруючих. Брат поїхав, але пробув там не один тиждень, як збирався, а цілих три місяці, оскільки все село приходило послухати його проповіді.

Таким чином у тому місці утворилася велика громада з більш як 200 віруючих. Священний вогонь перекинувся і на сусідні села.

«І таке відбувається у нас повсюдно, – цими словами брат закінчив свою радісну розповідь. – Слава Богові! Він благословляє нашу країну. Тому ми такі раді і вдячні за вас, брати, що ви працюєте тут, у Німеччині. Завдяки вашому вірному служінню справа Божа в нашій країні успішно поширюється. Тому я прошу вас, хваліть разом із нами нашого Господа, дякуйте Йому і продовжуйте підтримувати нас, щоб Євангеліє ще більше поширювалося і Царство Боже прийшло й до нас у Росію».

Ось що Бог чинить через Своє Слово! Тож не будемо сумувати, а будемо використовувати відкриті двері й посилати дорогоцінне Слово Боже в Росію і поширювати його там через наших братів.

Вальтер Л. ЖАК

З журналу «Dein Reich kommt», 5/6 1929 р.

Переклад з німецької Марії ВІНС

ПАРІ ПАСКАЛЯ

Автор невідомий
Переклад з німецької
Марії ВІНС

Блез Паскаль (1623–1662) був видатним математиком, фізиком, винахідником і не тільки. Він був глибоко релігійною людиною з неабияким письменницьким талантом. Паскаль народився у місті Клермон (центральна Франція). Він вважається великою особистістю в історії людства.

Блез був справжнім вундеркіндом. Ще дитиною він, не знаючи геометричних термінів, самостійно довів теорему Евкліда. Згодом, завдяки своїм видатним знанням, Паскаль разом із друзями заклав підвалини теорії ймовірності.

Бачачи, як батько, податковий службовець, багато часу витрачав на трудомісткі обчислення, Блез розробив першу лічильну машину. Пристрій працював за допомогою обертових коліс і послужив основою для розробки сучасних обчислювальних машин.

Паскаль зробив чимало інших відкриттів і склав важливі теореми. У 1654 році він увірував в Ісуса Христа. Пізніше Блез написав твір на за-

хист християнської віри. На жаль, твір залишився незакінченим, тому що у віці 39 років вченого не стало.

В автобіографічній книзі відомого хірурга доктора Вігго Олсена і його дружини Джоан «Чи можемо ми втекти від Бога?» розповідається про знаменитого математика Блеза Паскаля. Доктор Олсен і його дружина щосили опираються християнській вірі батьків. Вони збирають аргументи проти віри, вивчають «природничі протиріччя», що нібито містяться в Біблії. У результаті вони поступово, крок за кроком, втягуються у незвичайну пригоду. Читаючи і вивчаючи Біблію, вони знаходять живу віру в Ісуса Христа. Не останню роль у цьому зіграла теорія ймовірності Блеза Паскаля, про яку ми говоримо тут як про «парі Паскаля».

Доктор Олсен пише: «Знаменитий французький учений Блез Паскаль колись так само наполегливо розмірковував над питанням, перед яким сьогодні стоїмо й ми. Він дійшов висновку, що кожна розсудлива людина повинна прийняти Ісуса Христа, навіть якщо шанси на правильність християнського вчення складають п'ятдесят на п'ятдесят.

Доводи його наступні:

1. У грі, яку ми називаємо «життя», кожна людина повинна укласти парі і зробити ставку: або на твердження, що християнське вчення правильне, або ж на те, що воно не таке.

Не укладаючи цього парі, людина автоматично робить ставку на те, що християнське вчення неправильне.

2. Припустімо, людина вибирає християнську віру. Якщо її припущення вірне, то вона виграє все. Якщо її припущення невірне, вона нічого не втрачає.

3. Припустімо, людина робить ставку на те, що християнське вчення невірне. Якщо її припущення вірне, то вона нічого не виграє. Якщо ж вона не має рації, то втрачає все і проводитиме вічність у пеклі.

Будучи в минулому азартним гравцем, я дуже добре розумів цей аргумент Паскаля. Я сказав дружині: «Паскаль засновує свій аргумент на тому, що ймовірність істинності християнської віри складає всього лише п'ятдесят на п'ятдесят, не враховуючи численних доказів істини християнського вчення». Пізніше ми виявили, що Блез Паскаль згадував і пошуки доказів.

у правильність мого діагнозу, вірять, що прописаний мною укол врятує їх від смерті. Один з них дозволяє зробити собі укол і залишається в живих. Інший, незважаючи на довіру до мене і до мого лікування, страшенно боїться уколів і відмовляється від лікування. Він помирає. У чому різниця?»

Обидва пацієнти мали віру – обидва вірили в цілющу силу медицини. Але віри, що не опановує нами, не захоплює нас повністю, недостатньо. Людина, віра якої байдужа, стерильна, віра розуму, яка не стосується серця, ніколи не зможе пережити спасіння або чудо відродження. Для того щоб користуватися всіма перевагами віри, потрібно мати віру, якою людина приймає Сина Божого, Ісуса Христа, особистим Спасителем своєї душі.

Ісус каже: «Я – дорога, і правда, і життя. До Отця не приходять ніхто, якщо не через мене» (Ів. 14:6); «Я воскресіння й життя. Хто вірує в Мене, – хоч і вмере, буде жити. І кожен, хто живе та хто вірує в Мене, – повіки не вмере» (Ів. 11:25–26).

Зробивши цей крок, той, хто увірував, отримує п'ять принципових Божественних дарів, до яких прагнуть і яких жадає більшість людей:

1. Прощення гріхів.
2. Божественне внутрішнє відродження.
3. Правильні стосунки з Богом.
4. Прийняття люблячим Богом.
5. Спасіння від пекла.

Але це ще не все. Крім цих п'яти принципових дарів, живий Бог приготував для тих, хто увірував у Нього, мінімум п'ять інших:

6. Вічне щастя після смерті.
7. Нове внутрішнє життя – вічне життя, що починається вже зараз.
8. Змінене життя з абсолютно іншими бажаннями і цілями.
9. Друга і Наставника, який живе в нас, – Духа Божого.
10. Нову внутрішню силу, з якою ми можемо перемогти зло, вести благочестиве життя, любити наших ближніх і допомагати їм.

Це неймовірне відкриття (що ми можемо отримати такі чудові дари, та ще й уникнути вічності в пеклі) допомогло нам виразніше побачити серйозність вибору, який нам належало зробити. Яка інтрига! Так багато можна виграти – або так багато програти!»

ПРИТЧА

Богобоязний Мадмуд мав звичай надавати гостинність у своєму просторому будинку всякому прибульцю.

Одного разу до нього постукав мандрівник поважного вигляду й попросив дозволу відпочити. Мадмуд проявив гостинність, поставив на стіл їжу й запросив гостя підкріпитися. Той із радістю погодився і почав їсти. Мадмуд запитав його, чому він навіть не подякував Богові перед їжею. Подорожній відповів, що ніколи цього не робив та й тепер не має наміру. Побожний господар розсердився на гостя й прогнав його геть.

Того ж вечора, коли настав час благочестивому Мадмуду віддатися молитві, Бог запитав його, чому він прогнав утомленого й голодного гостя. Мадмуд відповів, що він не зміг знести його невдячності до Бога.

Бог же сказав йому: «Я терплю його 60 років, а ти не зміг потерпіти його й один вечір!»

Князь Костянтин РОМАНОВ

СПІВЕЦЬ ПСАЛМІВ ДАВИД

В скорботі, царю, ти тяжкій,
 Душа твоя сумує!
 Я заспіваю, голос мій
 Хай смуток твій лікує.

І золотої арфи звук,
 Святий псалом, що чуєш,
 Хай втішить зламаний твій дух
 І муку цю вгамує.

Я не творець пісень своїх,
 Тож можу лиш сказати:
 Їх Бог створив в устах моїх –
 Не можу не співати!

О царю, списів миць і лютъ,
 З жінками милування
 Туги твоєї не знімуть
 І тяжкого страждання!

Та лиш душі, яка болить,
 Святий той звук торкнеться –
 Від пісні тої біль умить
 Дощем від сліз проллється.

І враз прокинеться дух твій,
 О царю, і скажу я:
 В ногах твоїх, володар мій,
 За тебе хай помру я!

1881

Переклад з російської Олега БЛОЩУКА

НАПИС НА ЄВАНГЕЛІЇ

Книга священна хай всюди
 Наче супутниця буде
 Завжди у всьому для вас.

І про спасіння це слово
 Втіху дарує вам знову
 У несприятливий час.

Ї істини з неї чудесні,
 Як відголоски небесні
 В долі земній, непростій,

В серце, мов води, проллються –
 Небо й душа враз зіллються
 В єдності чистій, святій.

1883

ПОЕТУ

Хай розум світові звіщає,
 Що все невидиме – це сон,
 Знання кумирів лиш вітає
 Й науки поважа закон.

Поете, вір, що все ж існує
 Життя, що знає небеса;
 Вір в силу творчості живу,ю,
 Вір в дивовижні чудеса!

І лише тим, що святість має,
 Що повне слави й чистоти,
 Що вічність істини сприймає,
 Захоплюватись маєш ти.

Любов – прийма її науку:
 Просякни нею, щоб пісні
 Ввібрали і сердець розпуку,
 Ї блаженства миті неземні.

1888

М. П. МАРКОВУ

Блаженний, хто всміхається,
 Хто з радісним лицем
 Свій хрест несе в покірності
 Під з терену вінцем;

Хто в горі не зневірився,
 Терпіння в смутку мав
 І сльози із дбайливістю
 У серденьку збирав.

Блажен, хто не жаліється,
 А у душі святій
 Благословить, приймаючи,
 Суворий жереб свій.

І в час, як душать прикрощі,
 Скорбота чи біда,
 Той не жалівся ближньому
 І тим не набридав.

Хто до мети небесної,
 Не дивлячись на страх,
 І весело, і радісно
 Земний долає шлях.

Блаженний, хто не знітиться,
 Як поголос піде,
 І не схиляє голову,
 Як натовп загуде.

Хто в горі і у злигоднях
 Лише загартувався,
 Наповнений відвагою,
 Був сильний, не хитавсь.

І твердо й мужньо вистоїть
 В жорсткій боротьбі
 І цим неначе викує
 Характер у собі.

1885

МОЛИТВА

Ти навчи мене, Боже, любити
 Лиш Тебе у думках, що я маю,
 Щоби душу Тобі присвятить
 І життя, що від Тебе приймаю.

Ти навчи, щоб умів я звершати
 Лиш Твою милосердную волю,
 Щоб ніколи не зміг нарікати
 На нележку життєвую долю.

А всіх тих, що прийшов відкупить
 Ти Своєю пречистою кров'ю,
 Лиш Твоєю святою любов'ю
 Сам навчи мене, Боже, любити!

1886

ІЗ АПОКАЛІПСИСА

*Ось Я стою під дверима та стукаю:
 коли хто почує Мій голос і двері відчинить,
 Я до нього ввійду, і буду вечеряти з ним,
 а він зо Мною.*
 Об. 3:20

Я стукаю в двері твої, Я стою:
 Впусти у домівку свою!
 Я немічний, втомлений, довго бреду
 І шляхом важким Я іду.
 Я бідний і вбогий по світу блукав,
 Я стукав багато й чекав:
 Хто голос Мій вчує, Мені відімкне,
 Покличе до себе Мене, –
 До того ввійду і його полюблю,
 Вечерю Я з ним розділю.
 Знеможений ти у труді й боротьбі,
 Тож сили додаю Я тобі.
 Ти плачеш – всі сльози пекучі твої
 Зітруть тихо руки Мої.
 В скорботі Я втіху тобі віднайду
 І разом вечерять прийду...
 Я стукаю в двері твої, Я стою,
 Впусти у домівку свою!

1883

Любов довготерпить...

1 Кор. 13:4

Господь... довготерпить,
бо не хоче, щоб хто загинув,
але щоб усі навернулися до каяття.

2 Петр. 3:9

Весна цього року була рання: вже до Великодня, який прийшовся на початок квітня, погода встановилася суха й тепла, що не властиво для нашого клімату. Вечорами вулиці заповнювали городяни. По набережній Верхнього озера під наглядом батьків роз'їжджали на триколісних велосипедах і самокатах діти, алеями парку матусі статечно котили коляски, на лавочках сиділи літні дами й читали пухкі романи. Зграйки сміхотливих дівчат у яскравих сукенках пурхали від одного фонтана до іншого, хлопчики демонстрували швидкість і спритність на скейтбордах та роликах. Саме повітря було насичене радісним очікуванням: попереду літо, канікули та відпустки, а буквально через кілька днів – травневі свята. До речі, про останні...

До них місто постало у повній своїй красі: розпустилося листя на деревах, зацвіли каштани і бузок, клумби рясніли висадженими у відкритий ґрунт братками, тюльпанами та крокусами. Ліхтарні стовпи були прикрашені червоними і триколірними прапорами, на центральних площах з'явилися плакати із зображенням маршалів Перемоги – Жукова, Рокосовського і Василевського. Фасади міської ратуші і головного корпусу університету затягнули величезними полотнищами із зображеннями сотень фотографій людей у гімнастерках. Буквально через кілька днів численна колона (Безсмертний полк) рушить центральним міським проспектом Леніна, а над нею будуть парити на дерев'яних палях ось такі ж фотографії дідів і прадідів, на честь яких на всіх автомобілях уже красуються написи «Спасибо деду за победу» і «Можемо повторити».

* * *

Вона зателефонувала пізно ввечері і деякий час не могла вимовити ні слова.

Любов СЕРГЄЄВА

Я чула з телефонної трубки глухі ридання, які їй ніяк не вдавалося придушити. Нарешті пролунало:

– Тата знову відвезли в реанімацію... Щойно... Помоліться, будь ласка...
Останнє слово потонуло у схлипах.
Ми помолилися.

Уже будучи в ліжку, вимкнувши настільну лампу, я знову подумала про того, хто зараз перебуває у палаті інтенсивної терапії. Уявила його обличчя – худе, у глибоких зморшках, довгі пальці перебирають складки підодіяльника, очі розрізняють світло лампи над столиком чергової медсестри. Тиша лікарні зрідка переривається чіємись стогонами, ледь чутним брязкотом відкинутої спорожної ампули і шелестом листя за вікном.

Згадалося наше знайомство, що відбулося кілька років тому, нечасті зустрічі з довгим, повільним чаюванням. Розповіді про минуле: улюблена робота, дім – повна чаша, друзі-товариші... І зітхання про сьогодення: старість, фізична неміч, хвороби.

Він часто виходив з-за столу, щоб покурити на балконі. Його силует на тлі фіолетового неба тьмяно виднівся крізь тюль.

* * *

– Татові – краще! Його вже перевели у звичайну палату. Сьогодні була в нього. Він навіть провів мене до кінця коридору, хотів і по сходах спуститися, та я не дозволила.

«Ну ось, у котрий вже раз він видряпався», – подумалося мені. Років зо три тому ситуація була такою ж критичною, надії не залишалось, але відтоді він відзначив не один день народження. Дасть Господь, і до наступного доживе, менше двох місяців залишилося.

Однак радість виявилася передчасною.

– Тато знов у реанімації... – пригнічені ридання. – Ви можете відвезти мене до нього? Потрібно передати серветки, памперси...

Місто стоїть у багатокілометрових пробках, оскільки центральні вулиці перекриті через парад військової техніки. Вільні від справ городяни висипали на головну площу, щоб подивитися, як грюкають по старовинній бруківці танки та ракетні комплекси, сфотографувати на тлі БТР дитину в береті десантника, потримати

в руках автомат – це 9 Травня, свято, яке стало найголовнішим у країні.

– Та не рюмсай, – кажу їй, поки ми разом із машиною плавимося в гарячих променях сонця, стоячи в куряві та задусі довжелезної автомобільної пробки. – Не треба засмучувати батька слізьми.

Банальні слова, які ми всі вимовляємо за подібних обставин.

– Не бу-у-ду, – продовжує вона ридати.

Пробравшись години через дві через червонопрапорні вулиці, ми нарешті припаркували автомобіль у затінку під старими яблунями на лікарняному подвір'ї. Їх білі квіти зів'яли й осипалися на потрісканий асфальт. Як рано цього року...

Ми йдемо пустельними світлими коридорами. Нікого – вихідний день.

Підходимо до замкнених дверей із дзвінком і оглядовим вічком. Подзвонили. Проходить кілька хвилин, чути, як хтось відмикає замок, і на порозі з'являється медсестра. Вона суворо подивилася на нас, сердито буркнувши:

висновок гранично ясний – відлік іде на години.

– Чесно кажучи, я не розумію, чому він досі живий, – задумливо говорить хірург скоріше собі, ніж нам. – У такому стані все зазвичай закінчується за дві-три години, а тут – друга доба. Дивно...

Потім він спохвачується, що поруч сидить невтішна дочка, і професійним тоном перелічує:

– У даний час здійснюється підтримуюча терапія, вводяться знеболювальні, все спрямовано на те, щоб полегшити стан пацієнта.

– А можна до нього?

– Звичайно, звичайно, ходімо, я вас проведу.

* * *

Ми стоїмо обабіч ліжка і тримаємо кожна по сухій холонучій долоні. Рис обличчя загострилися, зморшки позначилися ще різкіше, в глибоко запалих очах – біль і страх. Погляд перебігає з наших облич на кахельні стіни, білу стелю. Здається, що він бачить ще

ня, погляд силкувався виразити те, що висловити неможливо.

– Ісусе, прости мені...

В очах помираючого, спрямованих на нас, сконцентрувалися всі життєві сили, які ще залишилися в цьому тілі. Здавалося, всі члени вже померли, живі тільки очі, але скільки в них життя! Кожне слово молитви відбивалося в них, ніби він фотографував у повітрі фрази, вимовлені нами, намагався повторити їх уголос, але губи не корилися йому.

– Амінь! – пролунали в тиші палати наші голоси.

Медсестра коротко поглянула на нас: чого тільки не почуєш у реанімації!

Але ми дивилися на того, хто щойно народився знову: спокій і радість відбивалися на старечому обличчі, слабка усмішка торкнула онімилі губи, зволожені очі відбивали небесне світло, що світить по той бік смертного порога.

– Вам час іти!

– До побачення, тату...

* * *

ПЕРЕМОГИ

Знов автомобільні пробки, задуха і пил, натовпи людей на тротуарах – парад закінчив-

– Слухаю!
– Чи можемо ми відвідати Володимира Григоровича?

– Ні! Це реанімація!
– Ми привезли серветки, паперові рушники... Можливо, ще щось треба?

Страж відділення пом'якшується:
– Ні, більше нічого. До речі, ви можете пройти до лікаря, який напередодні оперував вашого батька.

Ми знов йдемо по безлюдних переходах і сходах, знаходимо потрібний кабінет і стукаємо в двері. Молодий чоловік у білому халаті та шапочці схилився над столом, щось пише.

– Ми б хотіли дізнатися про стан хворого...

Слідує недовгий, але ґрунтовний звіт про діагноз, проведено лікування, хід операції. Багато медичних термінів, анатомічних подробиць, але

когось, невидимого нам. Говорити не може, лише безпорадно ворухить губами.

– У вас кілька хвилин, – суворо попереджає медсестра і схиляється над своїми записами за столом.

Кілька хвилин... Що сказати, якщо з цими хвилинами спливають останні миті життя? Згадати минуле? Сказати що-небудь фальшиво-батьське? Або запевнити, що любимо його? Все не те... Слова народжуються самі собою, ніби хтось невидимий промовляє їх:

– Часу обмаль, ви йдете у вічність, необхідно примиритися з Творцем, щоб зустріч із Ним стала радістю і набуттям небесної оселі. Повторюйте за нами слова молитви, повторюйте, як можете – вголос або про себе. Просто шепочіть. Як вийде. Він почує обов'язково. Готові?

Руки й ноги заходили ходором, на обличчі відбилася страшна хвилюван-

ся. Трирічні малюки в гімнастерках і пілотках, пошитих на замовлення в модних ательє, сидять у колясках, стискаючи в руках повітряні кулі. Розчервонілі від яскравого сонця жінки у туфлях на високих підборах, від яких підкошуються ноги, з явно натертими п'ятами, стомлено бредуть, промокаючи паперовими хусточками спітнілі під шаром косметики обличчя. Чоловіки на ходу п'ють пиво з бляшанок, притримуючи на плечі невеличкі дерев'яні транспаранти з фотографіями предків, які воювали. День Перемоги добігав кінця.

У салоні автомобіля різко пролунав телефонний дзвінок.

– Номер реанімації!

На кілька секунд палець завмер над кнопкою із зеленою трубкою.

Ми знали, що зараз почуємо...

Християнському журналу «Вера и жизнь» 45 років. Засновником, головним редактором і художнім оформлювачем журналу з 1974 по 1988 рік був відомий християнський поет і письменник М. О. Водневський. Він набирав духовні статті на друкарській машинці у себе вдома, редагував їх, сам ілюстрував і поштою переправляв готовий до друку матеріал з далекої Америки в німецьку місію «Свет на Востоке». У Німеччині з отриманих макетів сторінок друкувалися журнали й нелегально переправлялися в Радянський Союз. У журналу було близько п'яти тисяч читачів у країнах російського розпорощення на Заході.

Андрію Андрійовичу, мир тобі! Велике спасибі, що погодився відповісти на мої запитання. На мій погляд, твоя участь у житті журналу дуже важлива. Ти вхожий у всі будинки передплатників нашого журналу шість разів на рік. У нас в народі кажуть: зустрічають по одягу... Скажи, будь ласка, наскільки важливе оформлення журналу, його «одежинка»?

Так, а по розуму проводжають. Журнал має бути приємно взяти в руки. Важливо, щоб оформлення не превалювало над змістом. Для християнського журналу це особливо важливо.

Чим відрізняється журнал «Вера и жизнь» від інших християнських періодичних видань?

Ми не ставили на меті відрізнитися від інших видань, але думаю, що за кілька десятиріч років

Для багатьох християн журнал «Вера и жизнь» був і досі є духовною підтримкою. Більше тридцяти років тому версткою і художнім оформленням журналу почав займатися Андрій Андрійович Цорн, ставши його відповідальним редактором. А цей номер оформив уже не він.

Пропонуємо нашим читачам ближче познайомитися з тим, хто всі ці роки робив журнал «Вера и жизнь» легким для читання і естетично привабливим.

деякі висновки зробити можна. Журнал відрізняється сталістю, широким спектром статей і різноманітністю матеріалів, а також міжконфесійністю в позитивному сенсі цього слова.

Який загальний тираж журналу? Де і як він поширюється?

У даний час тираж журналу російською мовою – близько 70 тисяч примірників. Колись, на самому початку, тираж становив приблизно дві тисячі. Називався тоді

А ми в дорозі

журнал «Альманах, посвященный благовестию во всех странах русского рассеяния, укреплению и углублению духовной жизни верующих и молитвенному их объединению». Цих цілей, сформульованих Миколою Олександровичем, ми намагаємося дотримуватися і сьогодні! Журнал має читачів у більш ніж 60 країнах світу. Він розсилається поштою і через наших партнерів у Росії, Америці та інших країнах світу.

Як і коли ти особисто познайомився з журналом?

Уперше журнал потрапив мені в руки на початку 1980-х. Пам'ятаю, це був номер із доволі помурною обкладинкою і написом на ній «Згадайте жінку Лотову».

йонним писарем Петром Баявим від руки. Через нього Господь мені багато допоміг. Я маю на увазі мистецтво оформлення. До нас, в СРСР, у той час лише поодинокі екземпляри журналів потрапляли контрабандним шляхом. Ми були дуже раді журналу і вдячні Богові за людей, які видавали його.

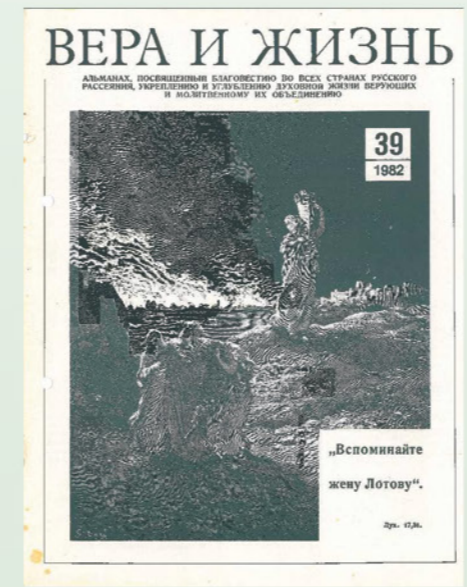
Коли тобі запропонували стати художнім редактором і чому? Кілька років ми бачили у вихідних даних твоє ім'я як відповідально-го редактора. У чому це служіння виражалось?

З жовтня 1987-го по травень 1988 року я відвідував курси німецької мови, перебудовував ідальню інттернату під квартиру і трохи допомагав у місії з оформленням

У мене в голові промайнула думка: я б оформив краще. І все. Тут доречно зауважити, що під час моєї служби в учбовій частині в Самарканді, яка готувала сержантів, комп'ютерів іще не було, і всі навчальні матеріали писалися і малювалися мною і баталь-

журналу. Писав заголовки, шукав більш підходящі ілюстрації, клеїв гранки. Незабаром з'явилися комп'ютери.

Правління місії «Свет на Востоке» запросило мене на співбесіду й запропонувало співпрацю. До моїх завдань входила верстка матеріалів для недільних шкіл, а також я був відповідальним за склад російської літератури. Але це був рік «1000-річчя хрещення Русі», тож у недалекому майбутньому характер нашої роботи багато в чому мав змінитися. Віруючим у Радянському Союзі надали можливість писати листи за кордон із проханням про отримання духовної літератури. Приходило щодня кілька тисяч листів з Радянського Союзу. Моя сім'я не встигала вечорами їх усі відкривати. Довелося навіть спеціальну машинку купувати. Один лише Бог знає, скільки посилок було відіслано місією в той час.

З появою комп'ютерів з'явилася можливість набирати текст і робити коректуру матеріалів безпосередньо в місії. Микола Олександрович, природно, не міг цим займатися. Обсяг роботи збільшився у багато разів. Вальдемар, який перейняв від Миколи Водневського журнал, був постійно в поїздках, тож підготовка матеріалів чергового номера на засідання редколегії лягала на мої плечі. Так, природним чином, вийшло, що я став відповідальним. У нас в редколегії кожен відповідав за свої рубрики, і в мої обов'язки входило збирати матеріали. Це звичайний процес у ході роботи над виданням журналу.

Що для тебе в роботі над журналом було найскладнішим?

Переконати керівництво місії в необхідності змінювати формат і вигляд журналу.

На що не вистачило сміливості?

Змінити періодичність, зробити журнал щомісячним.

А. А. Цорн з родиною

Одинадцять років ти верстав, оформляв дуже популярний журнал «МЕНОРА». На жаль, він перестав виходити. У чому була особливість роботи над цим журналом?

Одинадцять років! Промайнули, і не помітив. Специфічність читача. Звичайно, його читали всі, але призначався він для російськомовного єврейства. Відповідно і матеріали журналу оформлялися в цьому контексті.

Щось ми все про роботу і про роботу. Розкажи трохи про себе.

Народився я в Алтайському краї, у степовому селі з красивою назвою Сереброполь. Мабуть, назвали через сріблястий степовий ковил. Мої батьки «піднімали ціліну». Пам'ятаю, в ранньому дитинстві у комоді знайшов медаль батька «За освоєние целинных земель».

У дитинстві ти був щасливою дитиною?

Гадаю, що так. Величезний купол неба зі стрімкими хмарами на ньому... Хлібна нива, що йде за обрій... Тепло родинного вогнища, любов і турбота батьків. У дитин-

стві я говорив німецькою і, цілком імовірно, погано російською. У мене пам'ять не зберегла перших років у школі. Можливо, це захисна реакція дитини, відторгнення нав'язуваних богопротивних істин на підсвідомому рівні. Я цілком довіряв батькам, любив і поважав їх, хоча вголос про це говорити в нас не було заведено. Вже на «загниваючому» Заході цього навчилися.

На початку 50-х через служіння роз'їзного проповідника Генріха (Андрія) Бекера покаялася моя мама, а потім і батько. Трохи згодом вони прийняли хрещення в Успенському озері. Охрещених було понад п'ятдесят осіб. Довелося моєму батькові допомагати братові Бекеру, який щойно виїшов на волю після вісімнадцяти років таборів. Дотепер із вдячністю і молитвою згадую його жертвне служіння і приклад християнського життя моїх батьків. Вони вже у Господа, а ми в дорозі. У 1957 році, після зняття комендатури, батьки переїхали до родичів у Казахстан, у місто Сарань, що поруч із Карагандою.

Хто з батьків вплинув на твоє ставлення до Бога, до віри?

І тато, і мама. Кожен по-своєму. Не нав'язливо, власним прикладом. Ось один з моїх перших дитячих спогадів. Прокидаюся вранці. У печі, щойно розтопленій батьком, потріскує вогонь, а батько стоїть на колінах, спершись на табуретку, і читає Біблію. Думаю, що так закладалися у мені повага і віра в непогрішність Біблії. Мама говорила: «Андрюшо, молися! Господь допоможе!» І я молився.

Коли ти усвідомив, що потребуєш покаяння?

Вибач, не можу точно сказати, але мені здається, ще задовго до мого покаяння. Я молився перед сном завжди, навіть у нетверезому стані. Я розумів, що загублений і далекий від Бога.

Андрію Андрійовичу, розкажи трохи про сім'ю, дружину, дітей, онуків.

У 1963 році, після судового процесу над батьком за «нелегальну релігійну діяльність», наша сім'я переїхала в Киргизію. Там я навчався, працював з 16 років. Після призову в армію у жовтні 1967 року я потрапив до учебної частини в Самарканді, де тієї ж осені милосердна благодать Божя знайшла мене під кронами узбецьких карагачів.

У журнальному інтерв'ю бракує місця, щоб розповісти про Його милості до мене. Будучи на службі, прийняв у травні 1969 року хрещення, а в жовтні повернувся додому.

Після служби в армії займався молодіжним служінням. У 1971 році одружився з сестрою з нашої церкви Ірмою Бернгардт. Господь подарував нам шістьох дітей. Усі вже одружені. У нас шістнадцять чудесних онуків, які радують нас.

До 1987 року ми дев'ять разів подавали документи на виїзд у Німеччину і щоразу отримували відмову. Потім вирішили більше документи на виїзд не подавати. Ірма вже тоді була хвора і за порадою родичів приїхала до Німеччини на обстеження. Але того ж року нас оформили по «втрачених» документах, і ми в серпні 1987 року всією сім'єю переїхали на постійне місце проживання до Німеччини. Нас супроводжувало слово з Книги пророка Єремії, 29:11: «Бо Я знаю ті думки, які думаю про вас, – говорить Господь, – думки спокою, а не на зло, щоб дати вам будучність та надію». Сім'я у нас дружна, і ми частенько збираємося разом. Є й сімейні

традиції. Наприклад, на другий день Різдва збираємося разом до сніданку. Потім молодші розповідають і співають, що вивчили до свята, потім – подарунки від дідуся і бабусі. І поки молодші розбираються з подарунками, інші разом готують обід, ліплять пельмені. Після обіду прогулянка, бесіди. Господь вів нас по життю прекрасними шляхами, а зараз веде долиною випробування, але ми намагаємося «відкривати в ній джерела». Рік тому в Ірми діагностували рак кісток. Користуючись можливістю, хочу від щирого серця подякувати всім, хто з нами в молитовному стоянні перед Господом про здоров'я Ірми. Радіємо кожному дню, що Господь нам дає.

Ти йдеш на пенсію, а як же журнал?

Я вже сім років на пенсії – пора, на все свій час. Треба вчасно йти. Якимось мені сказали, що в Бога порожніх місць не буває. І це вірно. Він напевно когось приготував для цієї праці. Буду радий, якщо читачі з радістю сприймуть зміни, які, зрозуміло, будуть.

Чим плануєш займатися?

«Іду ловити рибу!» Жартую, хоча з дитинства люблю рибо-

ловлю. Немає для мене кращого відпочинку, ніж сидіти на березі тихого озера з вудкою в руці і, дивлячись на гладь води, в якій відбивається небо, віддаватися своїм роздумам. Люблю слухати розповіді старих. Наново відкрив для себе успадковану від мами схильність до малювання. Добре б писати картини на біблійні теми, але ще не визначився. Вчуся.

Твої поради і побажання новому художньому редактору, а також читачам журналу.

Все, що ми робимо, вимагає зусиль, віддачі. Треба цінувати будь-яку працю. І якщо ми це робимо для Господа і Його нареченої, Церкви Христової, скромно та для Його слави, будемо благословенні!

Запитання ставив

Петро ЛУНИЧКІН

Нові дослідження показали, що дедалі більше ізраїльських євреїв вірять в Ісуса Христа як Месію. Очевидно, Бог особливим чином звертається до Свого народу. Сьогодні ми спостерігаємо виконання пророчих обітниць.

За результатами дослідження, проведеного Ізраїльським біблійним коледжем (ІБК), число ізраїльтян, що повірили в Ісуса як у свого Месію, стрімко зростає. Д-р Ерез Сореф, президент ІБК у Нетанії, де вивчають богослов'я єврейські та арабські християни, говорить про «експоненційне зростання».

У 1948 році, в рік заснування держави Ізраїль, у країні не було жодної месіанської церкви, жодної громади віруючих в Ісуса євреїв. На презентації результатів дослідження д-р Ерез Сореф повідомив, що на сьогодні в Ізраїлі існує 300 месіанських громад. У день відродження Ізраїлю, 15 травня 1948 року, в країні налічувалося 23 месіанських єврея. Сьогодні 30 000 ізраїльтян-євреїв є членами месіанських громад. Крім того, певна кількість людей вірять в Ісуса, але (поки) не зареєстровані як члени

Я ЗНАЙШОУ МЕСІЮ...

церкви. Віра в Ісуса як у Спасителя і Месію Ізраїлю поширюється в Ізраїлі через особисте благовісткування, і, як бачимо, дуже стрімко. Певну роль у цьому відіграють готовність і бажання ізраїльських віруючих поширювати Євангеліє, а також професійне використання ними сучасних засобів комунікації.

У середині XIX століття, коли більшу частину жителів сьогодняшнього Ізраїлю вже складали євреї, Англійська церква Великобританії вирішила, що в Ізраїлі має бути протестантський єпископ, і доручила це служіння колишньому рабину міст Норідж і Плімут Майклу Соломону Олександрю, професору Королівського коледжу Лондона. Під час Британського мандата (до заснування держави Ізраїль) у країні проживало кілька сотень месіанських євреїв. Після того як британці почали готуватися залишити країну, а сусідні народи оголосили Ізраїлю

війну, заявивши по радіо про намір «скинути євреїв у море», британська Англійська церква розпочала акцію Grace («милість»): вивезення віруючих кораблями з Хайфи за межі країни. Майже всі скористалися цією пропозицією, як зазначається в повідомленні Ізраїльського біблійного коледжу. Залишилося лише три-чотири сім'ї: 23 месіанських єврея, які проживали в Ізраїлі в день проголошення держави – 14 травня. Кількість віруючих зростала дуже повільно.

«У 1967 році, коли Ізраїль, всупереч усім очікуванням, переміг у шестиденній війні, настав поворотний момент», – зазначає д-р Сореф. Тисячі молодих людей у США увірвали в Бога через «Рух Ісуса», серед них було чимало євреїв. Багато цих новонавернених єврейських віруючих у 70-ті роки іммігрували до Ізраїлю. «Це дало "тілу Месії" необхідний в Ізраїлі "кількісний і енергетичний заряд"», – зазначає д-р Сореф.

У 1989 році д-р Джим Сіблі здійснив першу спробу дослідження месіанської спільноти в Ізраїлі. Він нарахував усього лише 30 месіанських громад по всій країні. У цьому невеличкому співтоваристві людей почався процес індигенізації: християни «акліматизувалися», тобто стали «місцевими». Служіння в багатьох громадах проводилися вже не англійською мовою, якою говорили місіонери, а на місцевій – івриті. Перекладені пісні були замінені і доповнені текстами на івриті. «Все ще нечисленна громада месіанських віруючих намагалася, подібно до "випускника школи", знайти своє місце в суспільстві», – пише д-р Ерез Сореф. Вірити в Ісуса вважалося на той час іще зовсім неприйнятним. Такі поняття, як «християни» і «хрест», асоціювалися насамперед із 2000-річною ворожістю до євреїв і їх переслідуванням. У 1990-ті роки почався потужний приплив

євреїв з Росії. Багатьом із тих, хто жив у діаспорі, іудейська віра стала чужою, але тим не менше вони перебували в процесі духовних шукань. «Вони були відкриті для віри», – розповідає д-р Сореф. Деякі з них уже до переселення в Ізраїль увірвали в Ісуса. На той момент в Ізраїлі налічувалося близько 1 200 месіанських євреїв.

У 1999 році Єрусалимський центр з вивчення Біблії та іудаїзму ім. П. Каспарі (євангелійська освітня організація) провів дослідження і налічив уже 81 громаду – число збільшилося майже в три рази за десять років. Серед усіх керівників громад було проведено опитування. Частина пасторів, які народилися за межами Ізраїлю, склала 80 відсотків, що дуже багато. Число членів церков зросло в чотири рази і становило тепер близько 5 000 осіб. А сьогодні налічується 300 церков і 30 000 членів – воістину надзвичайний розвиток!

Для багатьох в Ізраїлі сповідання віри в Ісуса ха Машиаха – Ісуса Христа – звучить і сьогодні як провокація. Майже 80 відсотків віруючих у Месію ізраїльтян свідчать, що їм доводиться стикатися з дискримінацією і незрозумінням через їхню віру. І все ж ситуація в Ізраїлі змінюється, і з кожним днем вважається все більш природним бути євреєм, ізраїльтянином, і водночас вірити в Ісуса.

Дослідження ІБК показало, що 60 відсотків віруючих першими увірвали у своїх сім'ях. Друга за чисельністю група – віруючі другого покоління, тобто чиї батьки теж віруючі. «Дослідження показує, що ми – молоде "тіло" і що зростання здебільшого відбувається вже не за рахунок іммігрантів або дітей, а за рахунок людей, які самостійно познайомилися з Христом», – підсумовує д-р Сореф. У ході дослідження виявилось, що месіанські євреї дуже активні: 95 відсотків ходять до церкви по вихідних три-чотири рази на місяць, а 60 відсотків ходять на церковні зустрічі також і серед тижня. Майже в усіх громадах (92 відсотки) служіння проходять на івриті, в більшості громад пропонується переклад на інші мови (англійську, російську, іспанську, німецьку та ін.).

Багато з опитаних сказали, що тільки завдяки вірі в Ісуса як свого Господа і Спасителя вони набули справжньої особистісної та етнічної ідентичності. Це свідчить про те, що месіанські євреї мають тісний зв'язок зі своїм народом, історією Ізраїлю і державою Ізраїль.

«В Армії оборони Ізраїлю месіанські християни користуються дуже гарною репутацією», – говорить д-р Сореф. Віруючі військові отримують підтримку від братів і сестер, які присвятили себе саме цьому служінню. Існує навіть месіанська організація, яка інтенсивно готує віруючих до служби в армії. Це допомагає віруючому військовому залишатися твердим, навіть якщо він буде єдиним у військовій частині віруючим в Ісуса, допомагає йому бути «представником» Месії, де б він не був.

Серед віруючих в Ісуса ізраїльських євреїв є різні напрямки і деномінації – так само, як і в інших народах.

Доктор Ерез Сореф, президент Ізраїльського біблійного коледжу: «Месіанські євреї – вельми активні благовісники».

прийняли християнство», ще співали майстерно перекладені на іврит церковні гімни і пісні пробудження, месіанські громади співають сьогодні в повній відповідності до оригіналу: "Благословенний Господь, Бог ізраїлів, від віку й до віку! Амінь і амінь!" (Пс. 41:14); "Як вертався Господь із полоном Сіону, то були ми немов би у сні" (Пс. 126:1); "Благословенний Господь від Сіону, що мешкає в Єрусалимі! Алілуя!" (Пс. 135:21) або в унісон з апостолом Павлом: "... і так увесь Ізраїль спасеться" (Рим. 11:26). Сьогодні тексти месіанських псалмів дуже актуальні для Ізраїлю».

Незважаючи на відчуження, з яким доводиться стикатися багатьом месіанським євреям в Ізраїлі, вони відкрито й сміливо благовістять. І люди цікавляться. Атеїзм, який можна спостерігати у Франції або Німеччині, ізраїльтянам чужий. На відміну від Європи, питання про Бога тут не табу, вони присутні

Є лютерани і баптисти, і такі, хто дотримується вчення братніх церков. Багато месіанських євреїв організували незалежні церкви. Євангелійські церкви інших народів їм ближчі, ніж великі світові конфесії. Є й члени церков неєврейського походження. Ми стаємо свідками виконання слів Павла з Послання до ефесян (2:11–14): Ісус зруйнував перепону між обрізаними і необрізаними.

Ізраїльтяни дуже люблять співати. І в месіанських громадах спів відіграє важливу роль. На відміну від перших навернених євреїв, які ще орієнтувалися на віруючих із народів і називалися «іудеями, які прийняли християнство», сьогоднішні віруючі формують свій власний пісенний фонд. В основу текстів найчастіше кладуться оригінальні тексти з Біблії. Журналістка Кріста Герлофф, яка проживає в Ізраїлі, пише: «У той час як "євреї-християни" і "іудеї, що

в усьому, про ці речі говорять угорсь. Близько 22 000 разів на місяць ізраїльтяни задають у пошуковик ключові слова на івриті «Ісуса» або «Месія». «Віруючі докладають великих зусиль до того, щоб на такі запити виводилися відповіді месіанського змісту», – зазначає д-р Сореф, маючи на увазі євангелізаційні сайти, що випускаються Ізраїльським біблійним коледжем і організаціями, що співпрацюють із ним. Єврейські відеоролики зі свідченнями євреїв, які повірили Ісуса (www.imetmessiah.com),

Як за часів апостолів: ізраїльтяни приймають Ісуса як свого Месію і йдуть за Ним.

налічують 14 мільйонів переглядів. Це велике число, якщо врахувати, що сім мільйонів ізраїльтян з дев'яти – євреї. Сайти євангелізаційного характеру відкривають і ультраортодоксальні євреї, багато з яких живуть у дуже закритих громадах, тож шансів познайомитися з християнами у них дуже мало.

Деякі з них, подібно до раннього Павла, присвятили себе «антимісії», коли почали випускати журнал під назвою «Шукаю» для «заблуканих», на їхню думку, євреїв. Віруючі в Іешуа євреї випустили у відповідь журнал під назвою «Знайшов». За словами д-ра Сорєфа, вперше з часів ранньої Церкви місцеві месіанські євреї вступили в публічний диспут із релігійними авторитетами. Ці дебати показують між іншим, наскільки відкритим є ізраїльське суспільство: тут говорять і сперечаються про істину.

Тим часом месіанські громади в Ізраїлі працюють дуже професійно, це стосується не тільки використання цифрових медіа. У 1989 році лише деякі пресвітери мали богословську освіту. Сьогодні 80 відсотків служителів, які закінчили біблійний коледж, вважають цей фундамент «дуже важливим».

Те, що сьогодні відбувається в Ізраїлі, – вельми значущий процес з точки зору історії спасіння світу. Адже тут намічається розвиток того, про що говорив і Павло, стверджуючи, що Бог не відкинув Свій народ (Рим. 11:25): «...жорстокість сталась Ізраїлеві почасти, аж поки не ввійде повне число поган». Ми абсолютно очевидно живемо в ті часи, про які пишеться в Посланні до євреїв (8:10): «Оце Заповіт, що його Я склав по тих днях із домом Ізраїлевим, говорить Господь: Покладу Я Закони Свої в їхні думки, і на їхніх серцях напишу їх, і буду їм Богом, вони ж будуть народом Моїм».

Про це йдеться і в 37-му розділі Книги пророка Єзекіїля, відгук якої ми багато в чому чітко бачимо в нашому сьогоденні: повернувши Свій народ в землю Ізраїлеву, Бог знову звертається до нього і виливає на нього неймовірно благословення. Також і Захарія віщує цей день пізнання для всього народу Ізраїлевого, в який Бог вилле на людей «Духа милості та молитви» (Зах. 12:10).

Єремія пророкує: «І дам Я їм серце пізнати Мене, що Я – Господь. І вони Мені будуть народом, а Я буду їм Богом, бо вони навернуться до Мене всім серцем своїм!» (Єр. 24:7). Йому втворює Єзекіїль (Єз. 36:26–27): «І дам вам нове серце, і нового духа дам у ваше нутро, і викину камінне серце з вашого тіла, і дам вам серце із плоті. І духа Свого дам Я до вашого нутра, і зроблю Я те, що уставами Моїми будете ходити, а постанови Мої будете стерегти та виконувати». Подібне ми читаємо і в 11-му розділі Книги пророка Єзекіїля (в. 19–20).

Ми живемо в той час, в який уже проникає світло неймовірного рятівного подвигу Ісуса. І ми є свідками подій, що випереджають пришестя Христа.

Томас ЛАХЕНМАЙЄР

Переклад з німецької Марії ВІНС

КІЛЬКА ЗАПИТАНЬ ДО ТИХ, ХТО ЧИТАЄ БІБЛІЮ

1. Хто з сучасників Ноя був найбільш раннім його предком і хто – найостаннішим його нащадком?
2. Скільки днів перебували Ной і його сім'я в ковчегу?
3. Хто у Старому Заповіті провів першу третину свого життя у навчанні, другу – в служінні, третю – у мандрах? Яка частина життя цієї людини була найлегшою, яка – найважчою, а яка – найприсмнішою?
4. Хто сказав про себе, що його сила не зменшилася і по 45 роках життя?
5. Чи був Самуїл, якого Анна випросила в Бога, єдиним її сином?
6. Хто, постарівши, поставив своїх двох синів, Йоїла та Авійю, суддями над Ізраїлем?
7. У якому місці на західному березі Мертвого моря Давида, який ховався від Саула, випала нагода вбити царя, але він не підняв на нього руку?
8. Кому Ісус сказав: «Нехай станеться вам згідно з вашою вірою?»
9. Скільки років страждала скорчена жінка, яку Ісус зцілив від недуги?
10. Хто сказав: «Бо коли живемо – для Господа живемо, і коли вмираємо – для Господа вмираємо?»

Одного разу в її церкві проводилася тижнева конференція, і Ебель дуже хотілося взяти в ній участь. Як і багато інших жінок у цих краях, Ебель не вміла ні писати, ні читати. Такі заходи для цих жінок – єдина можливість вивчати Біблію і ставити запитання. Чоловік Ебель розлютився: «Цілий тиждень? А хто варити буде? А прибиратися? Зосередься на ісламі, забудь свою церкву!» І знову побиття.

КЛЮЧ У ЖИВОТІ РИБИ

Прийшовши додому, вона розгубилася, коли знайшла двері замкненими. Адже їй потрібно готувати обід... Сусідка дала їй каструлю, і Ебель почала чистити рибу на подвір'ї перед домом. Коли вона розрізала живіт риби, звідти випав ключ. Ебель у замішанні дивилася на нього – він виглядав, як ключ її чоловіка. Вона спробувала вставити ключ у двері – підходить! Відчинивши двері, жінка швидко прибрала в домі, зварила обід – до приходу чоловіка все було готове!

Повернувшись із мечеті, чоловік побачив відчинені двері будинку і вогонь у печі на подвір'ї. Подумавши, що, напевно, сусіди допомогли дружині зламати замок, він скипів від злості. Але замок був цілий і неушкоджений. Він розпитав Ебель, і дружина розповіла йому незвичайну історію про ключ у животі риби.

Нічого не відповівши, чоловік їв приготовану рибу.

ПЕРЕКОНЛИВИЙ КЛЮЧ

Чоловік мовчав до суботнього вечора. Потім він несподівано запитав у дружини, чи можна йому піти з нею до церкви. Після богослужіння він поговорив із пастором. Розповівши незвичайну історію з ключем, він сказав:

«Я хочу служити Богові християн. Він єдиний, хто знає все, і Він має владу робити те, що ніхто інший не може зробити!»

ПЕРЕД ЗАМКНЕНИМИ ДВЕРИМА

Проте Ебель пішла в понеділок до церкви і залишилася там на весь час конференції. А її чоловік замкнув двері будинку, що в тих краях дуже незвично. Він сказав сусідам, що його дружина більше не повернеться додому, і, демонстративно викинувши ключ у річку, що протікала поблизу, пішов до коханки.

Для Ебель це був найпрекрасніший тиждень в її житті. Щаслива і радісна, вона повернулася в п'ятницю додому, купивши дорогою продукти на ринку. Їй хотілося приготувати чоловікові особливо смачний обід і зустріти його, коли він повернеться з мечеті після п'ятничної молитви. Адже вона не знала, що чоловік зачинив будинок і вона не зможе увійти.

ЧУДО У ЗАХІДНІЙ АФРИЦІ

Християнка на ім'я Ебель (ім'я змінене) знову й знову зазнавала жорстокого насильства з боку свого чоловіка, затятого мусульманина, але це не стримувало її від відвідин церкви.

Одного разу, за її відсутності, чоловік замкнув двері будинку. Але Бог чудесним чином повернув їй ключ.

Ебель із Західної Африки увірувала в Ісуса Христа через служіння живої християнської церкви в її рідному місті. Її чоловікові, запеклому мусульманину, це аж ніяк не подобалося. Він постійно та жорстоко бив дружину, вирішивши таким чином змусити її повернутися в іслам. Але Ебель залишалася непохитною.

ЩАСЛИВОЇ ВАМ ДОРОГИ В НЕБО!

Вітання вам, Христове квітуче плем'я, від сестри-довгожительки Дубровської Марії Сафонівни (по чоловікові Шершньової) з країни далекої, за океаном, Аргентини, яка стала мені з 5 вересня 2005 року тимчасовим причалом у краї чужому і далекому від батьківщини-мачухи Білорусії, де я жила до 12 років. Потім місцем мого проживання були дві області України – Луганська та Донецька.

Трохи про мою сім'ю. Мій батько був серед численних біженців, так званих куркулів, ворогів народу, які відбували покарання в тюрмах і таборах за віру в Бога. Наприкінці 1929 року, після знаменитого декрету, почалося посилення антирелігійної боротьби. Всіх пресвітерів і проповідників (та й не тільки їх) вводили з будинків уночі в невідомому напрямку, а решту родини оголошували ворогами народу. Мого батька після закінчення трирічного ув'язнення в таборі звільнили на десять днів, щоб він міг заготовити сім'ї дрова на зиму. У таборі він працював конюхом. Жив у стайні, їв запарений овес. Інакше – голодна смерть. У ті роки ні в тюрмах, ні в таборах не годували. Поки батько дев'ять місяців сидів у в'язниці, мама носила йому передачі. А це 50 кілометрів і майже весь шлях – хвойним лісом. Тюрма – колишня синагога (нашвидку переобладнана і без нар) стала домом для 300 ув'язнених, які сиділи на підлозі, підібгавши коліна до грудей. А поруч, у двоповерховому дерев'яному будиночку, де раніше жили рабин і обслуга синагоги, була жіноча в'язниця. У ній була і моя тітка зі старшою дочкою. Фінал цієї жіночої в'язниці, за розповідями батька, був примітним. Але про це напишу іншим разом, якщо Господь подовжить мені життя.

Мені вже за 97 років. За це хочеться вихвалити Бога словами Давида: «Благослови, душе моя, Господа, і все нутро моє – святе Ймення Його! Благослови, душе моя, Господа, і не забувай за всі добродійства Його! Всі провини Твої Він прощає, всі недуги твої вздоровляє. Від могили життя твоє Він визволяє, Він милістю та милосердям тебе коронує. Він бажання твоє насичає добром»; «Господь – то мій Пастир, тому в недостатку не буду, – на пасовиськах зелених оселить мене, на тиху воду мене запровадить». Як же не дякувати Богові за все це і багато-багато іншого?!

Отримала від вас черговий номер журналу «Віра і життя», а потім і бандероль із трьома брошурами В. Цорна: «Битва за серце», «Між часом і вічністю» і «Як знайти сенс життя?», відправлені звичайною поштою. Довго вони плавали по морях-океанах, але все ж благополучно дісталися до столиці Аргентини – Буенос-Айреса, а звідси поштовим автобусом

1 000 км до сортувального поштового відділення в місті Сан-Рафаель, що за 90 кілометрів від нашого містечка Хенераль-Альвеар. А на цьому сортуванні якийсь російсько-український ошуканець вибирає з посилок те, що йому подобається. Тож із Закарпаття ми вже нічого не отримуємо. І, на жаль, нам ніхто і нізвідки не надіслав жодного календаря на 2017-й і 2018-й роки, ніби змовилися. Погано мені без російського календаря, адже в них усі християнські свята позначені. А тут, в Аргентині, тільки два святкуються: Різдво Христове і Великдень. Видавництво «Християнин» у Москві, зрозуміло чому, не може надсилати журнали, книги, газети, календарі – потрібно утримувати біженців із церков Середньої Азії.

Надіслані вами брошурки, як перлинки, які хочеться розмножити на ксероксі для роздачі тут, а також надіслати своїм невірющим родичам в Углич Ярославської області, і на Донбас, в Україні. Поему Івана Нікітіна «Моління про чашу», опубліковану в четвертому номері журналу «Віра і життя» за 2017 рік, я прочитала в церкві. Продовжую хоч трохи, по силі, і над силу, брати участь у богослужінні.

Слава і хвала Богові за Його довготерпіння до розкладеного гріхом людського роду, за виняток малого стада – овець, слухняних голосу Його, яких Він Своїми назвав. Вони ще працюють на планеті, що поки ще залишається прекрасною, – обжитому куточку Всесвіту. У їх числі і місіонерський союз «Світло на Сході». Ваша праця не марна! Нагорода на небесах!

Будьте бадьорі і завжди молитесь, Скоро наш Господь приїде!
Він візьме лиш тих у край небесний,
Хто Його в молитві жде.

Щасливої вам дороги в цей чудовий небесний Божий край, де, як сонце, світить Христос!

Що за день буде там, як зустріну Христа!
Він візьме мене з Собою в Небо, сяюче красою.
Руку дасть мені Свою, і я з Ним туди піду.

Що за день, радісний день буде там!

До побачення, друзі мої! Зустрінемося там, за синіми далями. Так обіцяв Творець Всесвіту. Слово Його запечатане на небесах!

Марія ДУБРОВСЬКА, Аргентина

ХЛІБ ПО ВОДАХ

Велике вам спасибі за всі журнали і книги, які ви нам з мамою надсилаєте, спасибі вам за вашу турботу про наші душі.

Хочу ще раз поділитися з вами своєю радістю. Ми, як і раніше, «відпускаємо свій хліб по водах» – віддаємо

більшу частину журналів і книг у хоспіс і сподіваємося, що хто-небудь там у своїй безнадійній ситуації знайде вічну надію у Христі. А ще особлива подяка вам за книгу «В гостях у дідуся». Дуже хороший підручник Біблії! Я її читаю по телефону одній жінці, якій важко читати самій. Вона дуже полюбила такі читання і щодня чекає з нетерпінням зустрічей по телефону. Вірю, що Бог не перестав працювати в наших серцях, і тому ми збираємося з нею читати що-небудь ще на біблійну тему, коли цю книгу прочитаємо.

Ми з мамою щодня разом, поряд із Біблією, читаємо християнські вірші і знаходимо в них стільки співзвуччя своїм думкам і почуттям, своїм переживанням!

Ольга ПІДРИЧ, Росія

У БОГА ВИПАДКОВОСТЕЙ НЕ БУВАЄ

Отримав від вас третій урок курсу «Бути християнином». Відправляю відповіді на нього і дуже чекаю від вас четвертий урок. Отримав також «Біблійний словник» та інші книги. Величне спасибі! Виявляється, потреби інших ви ставите вище за свої. Це наповнює моє серце великою радістю.

Ось уже більше трьох років я перебуваю на волі, але не можу сидіти вдома. Щодня ходжу від хати до хати і розповідаю людям про спасіння через Ісуса Христа. Хтось слухає мене, хтось сміється з мене. Але мовчати я не можу. І ось сталося диво! Якось поїхав я в село Воздвиженське до моєї старшої сестри. Коли я прийшов у хлібопекарню, де вона працює, то випадково зустрівся із завідувачкою пекарні. Вона зацікавилася вашою літературою, і я подарував їй книги. Пізніше я дізнався, що вона прочитала їх і після цього почала шукати церкву. Дізнавшись, що в Будинку культури збираються віруючі ЄХБ, вона прийшла туди і покалася. Ця жінка врятувала свою душу, а пекарню закрила. У Бога немає випадкових зустрічей.

Я вдячний Господу за те, що Він підтримує мене в моїх поїздках. Не можу не написати про ще один випадок. Один молодий чоловік із села Ріг (Середино-Будський район) сміявся і знущався з мене, коли я говорив йому про Бога. Я молився про нього, смиренно переносячи його знущання, подарував йому вашу книгу. Через деякий час він приїхав у моє село, знайшов мене, вибачився за свої знущання і, подякувавши за все, сказав, що він знайшов єдиного живого Бога і прийняв Його в своє серце.

Найближчим часом я планує бути в селах Воздвиженське і Орлівка. Дуже прошу вас надіслати мені літературу, щоб я міг роздавати її тим, хто її потребує. Боюся і переживаю, щоб «очеретини надломленої не доламати, і гнота тліючого не погасити».

Із вдячністю, Анатолій КОРОБКОВ, Україна

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ, РОЗМІЩЕНІ НА СТОРІНЦІ 29

1. Енош (Бут. 5:7–29) і Авраам (Бут. 9:28–11:26).
2. 375 днів (Бут. 7:11; 8:14).
3. Мойсей. Перша третина життя була найлегшою, третя – найважчою, а друга – найприємнішою.
4. Калев (Єр. 14:6–11).
5. Після Самуїла в Анни народилися ще троє синів і дві дочки (1 Сам. 2:21).
6. Самуїл (1 Сам. 8:1–2).
7. Ен-Геді (1 Сам. 24:1–8).
8. Двом сплім (Мт. 9:27–29).
9. 18 років (Лк. 13:10–13).
10. Апостол Павло (Рим. 14:8).

BIPA І ЖИТТЯ

Засновник

РО «УМТ «СВІТЛО НА СХОДІ»

Видається на добровільні пожертвування читачів.

Виходить шість разів на рік. Тираж 15 500 прим.

Головний редактор Василь Давидюк
Редакційна колегія:
Павло Давидюк
Анна Назаренко
Валентина Новомирова
Вальдемар Цорн

Журнал зареєстровано в Міністерстві юстиції України.
Свідectво про державну реєстрацію:
серія КВ, № 23369-13209/ПР від 24.05.2018.
Підписний індекс 49283

Адреса редакції в Україні:

РО «УМТ «СВІТЛО НА СХОДІ»,
вул. Хорольська, 30, м. Київ, Україна, 02090;
тел.: 044-296-86-39; 296-87-69;
e-mail: viz@sns.org.ua; адреса сайту: www.sns.org.ua

Адреса редакції в Німеччині:

LICHT IM OSTEN, Postfach 1340,
70809 Korntal, GERMANY
Телефон: 0711-83-99-08-23; факс: 0711-83-99-08-4;
E-Mail: wzorn@lio.org

Адреса представництва у США:

USA, Light in the East, P.O. Box 214582,
Sacramento, CA 95821
Tel.: 916-348 33 88; E-Mail: liteusa@lio.org

Оформити підписку на журнал, надіслати листи і матеріали можна за будь-якою з наведених адрес.

Пожертвування можна надіслати на адресу:

РО «УМТ «СВІТЛО НА СХОДІ»,
р/р 26003053002252 в КГРУ ПАТ КБ «Приватбанк»
м. Києва, МФО: 321842.
Код ЄДРПОУ / ІПН: 14300272.

Адреса банку: 02090, м. Київ, вул. В. Сосори, 5
(у рядку «Для письмового повідомлення» на бланку
поштового переказу зазначити:
«Пожертвування на журнал "Віра і життя"»).

Пожертвування із західних країн можна надіслати чеками на адресу редакції у Німеччині або переказами на банківський рахунок:
IBAN DE0760450050009916425
SWIFT/BIC SOLADES1LBG
Kreissparkasse Ludwigsburg

Видання та розповсюдження журналу залежить від молитовної та матеріальної підтримки читачів!

Позиція редакції не завжди співпадає з позицією авторів надрукованих матеріалів.

Рукописи, надіслані до редакції, рецензуванню та поверненню авторам не підлягають.

Комп'ютерна верстка та дизайн: Йордан Пеянскі

© «СВІТЛО НА СХОДІ», 2018.

ISSN 1610-9120

Номер підписано до друку 25 жовтня 2018 р.
Надруковано ТОВ «Новий друк», вул. Магнітогорська, 1,
м. Київ, Україна, 02660.

На першій сторінці обкладинки: ©578foot/Shutterstock.com
На останній сторінці обкладинки: ©OropO/Shutterstock.com

sns.org.ua

ВІЧНЕ СЛОВО

Отож, зодягніться, як Божі вибранці, святі та улюблені, у щире милосердя, добротливість, покору, лагідність, довготерпіння. Терпіть один одного, і прощайте собі, коли б мав хто на кого оскарження. Як і Христос вам простив, робіть так і ви! А над усім тим – зодягніться в любов, що вона – союз досконалості! І нехай мир Божий панує у ваших серцях, до якого й були ви покликані в одному тілі. І вдячними будьте!

Кол. 3:12–15